

Ordre du jour

1. 4673B - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 20 juillet 1992 portant modification du régime des brevets d'invention

(Rapport de la Commission de l'Économie, de l'Énergie, des Postes et des Sports - Discussion générale - Amendement - Vote et dispense du second vote constitutionnel - Résolution - Motion)

2. 5510 - Projet de loi relative aux mécanismes de projet du Protocole de Kyoto et modifiant la loi du 23 décembre 2004

1. établissant un système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre;
2. créant un fonds de financement des mécanismes de Kyoto;
3. modifiant l'article 13bis de la loi modifiée du 10 juin 1999 relative aux établissements classés

(Rapport de la Commission de l'Environnement - Discussion générale)

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Jeannot Krecké, Lucien Lux et Claude Wiseler, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.30 heures)

M. le Président. - Ech maachen d'Sézung op.

Ech kann d'Regierung net froen, ob se eng Kommunikatioun ze maachen huet, et ass nach kee Regierungsvertreder heibannen. Duerfir komme mer dann direkt zu onsem Ordre du jour.

Mir kommen elo zur Diskussioun iwwert de Projet de loi 4673B iwwert d'Brevets d'invention. D'Riedezäit ass nom Modell 2 festgelo, a fir unzefänken huet da fir d'éischt den Här Rapporteur vum Projet de loi d'Wuert, den honorabelen Här Alex Bodry. Här Bodry, Dir hutt d'Wuert.

Här Minister, en attendant, hätt Dir vläicht fir d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

M. Claude Wiseler, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative. - Här Président, dat ass net de Fall.

M. le Président. - Merci, da fuere mer mam Här Bodry weider.

1. 4673B - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 20 juillet 1992 portant modification du régime des brevets d'invention

Rapport de la Commission de l'Économie, de l'Énergie, des Postes et des Sports

M. Alex Bodry (LSAP), rapporteur. - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mat där heiteger Debatt an Ofstëmmung iwwert de Gesetzesprojet 4673B setzt d'Chamber e provisoeresche Schlusstréch ënner eng jorelaang Diskussioun ronderëm déi sou genannte Biopatenter an d'Ëmsetzung an d'nationale Recht vum der europäescher Direktiv 98/44. E provisoeresche Schlusstréch, well mat där Debatt an der Ofstëmmung d'Diskussioun sécherlech ronderëm dat Thema net fäerdeg sinn.

Et geet bei dësem Gesetz dorëms, fir europäesch eenheetlech Regele festzeleeën, wat de rechtliche Schutz vu biotechnologeschen Erfindungen ugeet, Erfindungen, déi souwuel Planzen an Déiere wéi och eenzel Deeler vum mënschleche Kierper betreffe kënnen. Dës Transpositioun vum enger europäescher Direktiv an d'Lëtzebuurger Recht geschitt iwwer eng Ofännereung vum eiser allgemenger Léiglatioun iwwert d'Patenter.

Et ass trotz Retarden, déi Lëtzebuerg jo traditionell bei der Ëmsetzung vun europäeschen Direktiven opzeweisen huet, schonn aussergewöhnlech, dass eng europäesch

Direktiv bal aacht Joer, nodeem se bindende Charakter kritt huet, elo eréischt soll zu Lëtzebuerg an Nationalrecht ëmgesat ginn.

Zënter dem Enn vum Joer 2000 - de Gesetzesprojet war ursprüngelech am Juni 2000 deponéiert ginn - hu sech dës Chamber an hir Virgängerin mat dëser Problematik vun de sou genannte Biopatenter intensivt beschäftegt. Op hir Demande hin ass den ursprüngelech Gesetzesprojet an zwee Deeler gespléckelt ginn, ee méi ekonomesch-techneschen Deel an ee méi ethesch-juristeschen Deel. Et ass deen ekonomesch-techneschen Deel, deen entre-temps schonn ëmgesat ginn ass an d'nationale Léiglatioun iwwer e Gesetz vum 11. August 2001.

An et ass den zweeten Deel, dee méi komplexen a kontroverséierten, dee sécherlech méi ethesch Froen opwerft, dee sengerzäit an d'Spezialkommissioun Ethik verweise ginn ass an der viregter Legislaturperiod an iwwert dee während laange Jore beroden a konsultéiert ginn ass.

Ech gehéieren zu deem klengen Grupp vun Deputéierten, déi iwwerlieft hu vun der fréierer Ethikkommissioun an déi dobäi waren, wéi iwwert déi dote Fro diskutéiert ginn ass, wéi d'ONGen hei defiléiert sinn an där Ethikkommissioun, wéi Experte gehéiert gi sinn, wéi d'Ethikkommissioun sech mat där Problematik beschäftegt huet, och sengerzäit bis op München gefuer ass, fir beim Europäesche Patentamt direkt Informatiounen iwwert d'Praxis och vun dem Délivrement vu Patenter anzehuelen.

Et ass och ee vun deene rare Projeten, deen eng Saisine mat sech bruecht huet vun der nationaler Ethikkommissioun, also wat näischt mat de Chamberaarbechten direkt ze dinn huet, d'konsultative Kommissioun iwwert d'Ethik, déi op nationalem Plang der Regierung eigentlech berodend an ethesche Froen zur Säit steet.

Déi Debatten, déi deemools an der Ethikkommissioun gefouert gi sinn, hu sengerzäit d'LSAP-Fraktioun dozou bruecht, am Juli 2001 eng Motioun eranzubringen hei am Parlament, wou déi deemoleg Regierung opgefuert ginn ass, eng Neiverhandlung vun der Direktiv op europäeschem Plang an d'Weg ze leeden. Déi dote Motioun ass erëm verweise ginn an d'Ethikkommissioun, an no engem gewësenen Hin an Hier am Laf vum Joer 2001 bis 2002 eran, an nodeem festgestallt ginn ass, dass sech keng Majoritéit an der deemoleger Ethikkommissioun géif fannen, fir deemools dee Projet esou an der Chamber guttzeheeschen, ass schlussendlech eng nei Motioun

ausgeschafft ginn, déi vu sämtleche Fraktiounen ënnerschriwwen war, déi deemools hei am Parlament vertruede waren, an déi och de 26. Februar 2002 an der Chamber eestëmmege ugeholl ginn ass.

Dës Motioun vun deemools, vum 2002, spigelt ganz kloer déi staark Reserven erëm, déi d'Chamber mat deem dote Text vun der Direktiv hat. A Reserven, dat mengen ech och haut kënnen ze soen, déi zu engem groussen Deel och haut nach ëmmer an der Chamber bestinn. Dat géllt also besonnesch fir den Artikel 5, deen a sengen Ofsätz 1 an 2 e gewëssene Widderstand erkenne léisst, deen op jidde Fall net kloer ass, deen zweedäiteg ass.

Op där enger Säit behandelt en - dat wëll ech soen - d'Brevetabilitéit vun Deeler vum mënschleche Kierper, wou an deem éischten Ofsaz vun deem Artikel de Prinzip steet, dass u sech e mënschleche Kierper net patentéierbar wär, an op där anerer Säit kommen dann awer am zweeten Ofsaz Aschränkungen zu deem Prinzip, wou dann d'Patentéierbarkeit vun Elementer vum Mënsch méiglech gëtt, soufern se duerch en technesche Procédé isoléiert oder reproduzéiert ginn.

D'Motioun vun der Chamber huet sengerzäit verlaangt, dass déi deemoleg Regierung sollt eng Renégociatioun vum Artikel 5, Alinea 2, probéieren ze déclenchéieren an och an deemselwechte Sënn sollt beim Europäesche Patentamt intervenéieren. Et war also eng duebel Opfuertung, déi vun der Chamber un d'Regierung geriicht ginn ass. D'Chamber huet och nach de Wonsch ausgedréckt, dass d'Regierung sech sollt duerfir staark maachen, dass et op internationalem Plang, also iwwer Europa eraus, sollt zu enger Diskussionsronn iwwert d'Patentrecht an iwwert den Domän vun der Gesondheet kommen.

Déi Motioun huet e Konsens duergestallt tëschent deenen eenzelne Fraktiounen. Et war an där Hisiicht, och wann een dat historesch kuckt, en aussergewöhnlech Schratt, deen deemools d'Chamber gemaach huet, well d'Direktiv vun 1998 war zu deem Zäitpunkt schonn net nëmme rechtskräfteg, mä huet eigentlech scho laang missen an d'Nationalrecht ëmgesat ginn; an 10 vu 15 EU-Länner vun deemools hate se och an d'Nationalrecht ëmgesat. Et war awer wouer, dass bis dohin, bis also de Februar 2002, vun der Europäescher Kommissioun keng rechtlech Schrëtter an d'Weg geleet gi ware géint Lëtzebuerg oder géint déi aner EU-Länner, déi d'Transpositioun vun där Direktiv net am virgeschriwwenen Délai duerchgefouert haten.

Et ass interessant, déi Interventiounen nozeliesen, déi sengerzäit eenzel Fraktiounssprecher hei gemaach hunn, wéi iwwert déi Motioun diskutéiert ginn ass. Ech mengen, kloer aus där Debatt ass de politesche Wëllen ervirgaangen, fir op europäeschem Plang eng Debatt erëm unzekuerbelen, se positiv ze beaflossen an dozou bäidedroen, dass eng restriktiv Interpretatioun vun der Patentméiglechkeet op der lieweger Matière sollt erreecht ginn.

An deenen Interventiounen huet sech méi oder manner kloer och d'Hoffnung erëmgespigelt, dass en neien Direktivtext géif vun der Kommissioun ausgeschafft ginn an op den Instanzewege bruecht ginn. D'Hoffnung och sengerzäit, dass aner Länner sech géifen dem Lëtzebuurger Beispill uschléissen, an dass iwwert deen dote Weg, vläicht och mat Hëllef vun enger Majoritéit am Europaparlament, d'Europäesch Kommissioun kéint zu en-

gem Handele beweegt ginn an et kéint akzeptéieren, dass op deem Punkt vum Artikel 5 en neien Text géif op den europäeschen Instanzewege bruecht ginn.

Et muss een natierlech haut de Bilan zéie vun deem, wat déi Initiativ do bruecht huet, zu wat se gefouert oder respektiv zu wat se net gefouert huet. Wann een dat nüchtern haut beuerteelt, da muss ee knapp véier Joer no där Debatt hei an der Chamber feststellen, dass déi dote Erwaardungen, déi d'Chamber iwwer all Fraktiounen viru véier Joer geäussert huet, net erfëllt gi sinn an der Wirklechkeet. Haut dierfe mer, mengen ech, a kënne mer d'Aen net zoumaache virun der politescher a juristescher Realitéit, déi sech haut ergëtt, wat d'Ëmsetzung vun där europäescher Direktiv iwwert d'Biopatenter ugeet.

Mir si gehalen, mengen ech, als Lëtzebuurger Parlament elo eis Verantwortung hei ze iwwerhuelen, wat natierlech Debatten an Zukunft iwwert déi dote Matière a kengem Fall ausschléisst. Mir musse weider als Lëtzebuurger Parlament iwwert déi dote Froen hei diskutéieren. A mir wäerten och iwwer eng Rei vu Projeten, déi d'Regierung elo deponéiert huet a leschter Zäit an der Chamber, och d'Geleeënheet kréien an allernächster Zukunft eis mat all deene Froen erëm eng Kéier hei in extenso ze beschäftegen.

Wann een déi Debatte vum Joer 2002 noliest, a wann een d'Interventiounen vun engem Patrick Sarter, enger Agny Durdu oder enger Mady Delvaux noliest, da gesäit een awer och ganz kloer, dass deemools schonn zumindest deene dote Spriecher bewosst war, dass et och an der Chamber zu enger nächster Etapp komme muss. Wann nämlech déi Interventiounen bei der Kompromissioun näischt bréngen, wann et net zu neie Verhandlungen kënn, wann et net zu enger neier Initiativ vun der Kommissioun kënn, fir déi Direktiv op zumindest engem Punkt ëmzeännern, da war et och deemools scho kloer, 2002 - dat geet aus deenen Interventiounen ervir -, dass dann d'Chamber sech wäert musse mat där dote Fro ausenanner setzen, wa sech d'Kommissioun net an deem Sënn beweegt, wéi mer dat deemools gewënscht haten.

Et muss ee ganz einfach feststellen, dass weder d'Europäesch Kommissioun nach de Ministerrot - an, muss ech soen, d'Europäesch Parlament och nëmmer an engem gewëssene Mooss - op déi kritesch Positioun vun Lëtzebuurger Parlament ageschwenkt sinn. Dat war leider net de Fall, muss een haut ganz ernüchternd feststellen.

Am Géigendeel, d'Kommissioun, déi bis 2002 eigentlech par rapport zu Lëtzebuerg an och an anere Länner net aktiv gi war, wat méiglech juristesche Schrëtter ugeet, huet sech awer enges Bessere besonnen aus hirer Sicht aus, an ass den 19. Dezember 2002 eng éischte Kéier aktiv ginn, andeem se en Avis motivé géint Lëtzebuerg geriicht huet. Dat ass also eng lescht Warnung eigentlech, déi den Trait virgesäit géint iwwer Länner, déi sech net konforméieren zum europäesche Recht.

Et huet schlussendlech derzou gefouert, dass nodeem den Text nach net ëmgesat ginn ass, d'Kommissioun e Schrëtt weider gaangen ass, a géint Lëtzebuerg wéi och géint d'Belsch a Frankräich - wann ech mech net ieren -, derzou iwwergaangen ass an e Prozess ugestrengt huet um Europäesche Gerichtshaff hei zu Lëtzebuerg wéinst Nettranspositioun vun enger europäescher Direktiv.

Deeselwechte Gerichtshaff huet dann och den 9. September 2004 Lëtzebuerg veruerteelt wéinst där Netëmsetzung vun deem europäeschen Direktivtext. Doropshin huet

d'Wirtschaftskommissioun vun dëser Chamber hir Aarbechten um Text erëm opgeholl. Si huet sech vun Dezember 2004 bis Mäerz 2005 a véier Sitzunge mat deem Text vun der Direktiv respektiv mat dem Regierungstext aus dem Joer 2000 beschäftegt.

A si ass derzou iwwergaangen, fir eng Rei vun Amendementë festzehalen par rapport zu deem Regierungstext vun der viregter Mandatsperiod. Déi Amendementë si schlussendlech den 11. Oktober 2005 avisiéiert gi vum Statsrot, deen en Avis majoritaire hat an en Avis séparé an där heiter Fro. No deem Avis vum Statsrot sinn et weider véier Sitzunge gewiescht vun der Wirtschaftskommissioun vun dësem Parlament, wou mer eis mat deem Avis an deenen Texter ausenanner gesat hunn. An an deene Sitzunge waren och nach zousätzlech Amendementen a Propositionen vun der grénger Fraktioun agereecht ginn. De schrëttleche Rapport ass schlussendlech an der Sitzung vum 19. Mäerz 2006 ugeholl ginn.

Et ass also esou, dass wann een de Werdegang vun deem Ganze kuckt, da gesäit een, dass also sech munches gedoen huet an deene leschte véier Joer. An deem Sënn, dass déi europäesch Regele voll gespilt hunn, an deem Fall, wou e Land sech net konfirméiert an net bereet ass, fir europäesch Direktivtexter an nationale Recht ze iwwerhuelen.

Ufanks Januar ass nach eng Kéier eigentlech eng dropgesat ginn duerch d'Europäesch Kommissioun, well se nach eng Kéier frësch à charge komm ass, an also virun engem gudden Mount nach eng Kéier en Avis motivé supplémentaire der Lëtzebuurger Regierung zougestallt huet, wat also de leschte Schrëtt ass dann elo virun enger zweeter Prozedur virum Europäesche Gerichtshaff, déi eigentlech nëmme kann zur Folleg hunn, dass Lëtzebuerg sief et zu enger Astreinte, sief et zu enger In demnité forfaitaire veruerteelt gëtt, wéint net korrekter Ëmsetzung vun engem europäeschen normativen Text.

An der Tëschenzäit, dat muss een och bäifügen, hunn all EU-Memberstaaten den Direktivtext transposéiert, ausser Lëtzebuerg a Lettland, wat en neien EU-Memberstat ass, déi nach ëmmer net konform sinn. Et ass, mengen ech, eis an der Kommissioun kloer gewiescht, dass déi dote Positioun einfach net hei ze halen ass, an dass mer elo hei gehale sinn ze transposéieren.

Et muss een also feststellen, dass mer, nom Scheitern vun enger politescher Léisung, déi déi viregter Chamber iwwer all Fraktiounen gesicht huet, an déi op europäeschem Plang net komm ass, elo mussen eise rechtliche Flichten an eisen internationale Verpflichtungen nokommen als Lëtzebuurger Parlament an och als Lëtzebuurger Land. E weidert Festhalten en enger absolut oflehender Haltung hätt ausser engem risikoreiche symbolesche Wäert och kaum praktesch Konsequenzen.

Ech mengen, dat soll een och nach eng Kéier hei kloer festleeën, dass u sech eng Lëtzebuurger Léiglatioun ganz minimal Auswierkungen an deem heite Beräich huet, wann een emol de prakteschen Notze vun deem kuckt. Well ee muss wëssen, dass an Europa hei insgesamt dee groussen Deel vun de Patenter eigentlech vum Europäesche Patentamt zu München vergi gëtt, an dass och eng Demande, déi hei zu Lëtzebuerg géif als Patentdemande agereecht ginn, géif weidergereecht ginn vun de Lëtzebuurger zoustännege Stellen zur Prüfung bei d'Europäescht Patentamt.

Dat Europäescht Patentamt huet déi europäesch Direktiv schonn zënter laange Joren iwwerholl a gëtt seng Interpretatioun vun deem

europäeschen Text, wat net onbedéngt déi restriktiv Interpretatioun ass, déi bis elo hei zu Lëtzebuerg eigentlech vun deene meeschte politesche Kräfte befiruert ginn ass. Mä et ass e Fakt, dass dat esou ass. Dorunner kënnen mer eigentlech och duerch d'nationalen Texter näischt änneren.

Et muss een och ganz kloer soen: Och wann eventuell haut géif eng Affär virun engem Lëtzebuurger Geriicht opdauchen, wat de Patentschutz an där heiter Matière ugeet, da misst och e Lëtzebuurger Geriicht, egal wat den nationalen Text wär, sech fir d'éischt nom europäeschen Text riichten, well europäesch Recht iwwergeuerdent ass zu nationalem Recht. Also, och eng contraire Disposition vun engem Lëtzebuurger Gesetz géif vu Lëtzebuurger Geriichter net applizéiert ginn. Duerfir, mengen ech, soll ee bei aller Opreegung an allen Emotiounen, déi dës Debatt haut nach ëmmer mat sech bréngt, dat, mengen ech, niichter kucken an och genau gesinn, wat den Impakt eigentlech vum Lëtzebuurger Législateur an där doter Matière ass.

Mir sinn awer der Meenung gewiescht, als Kommissioun, dass mer net d'äerften an och net sollte blann einfach deen ale Regierungstext iwwerhuelen an deem heite Fall, wat eng Transposition eent zu eent vun der europäescher Direktiv ass, mä dass mer sollten dee politesche Spillraum an dee juristesche Spillraum, deen eis bleift - an deen ass relativ enk an där heiter Matière -, dass mer dee sollte maximal ausnotzen, fir esou wäit wéi méiglech eng méi restriktiv Interpretatioun an den Text selwer vun deem Lëtzebuurger Gesetz eranzekréien. An zwar an engem Mooss, dass mer eis nach esou wäit wéi méiglech am Kader vun der Direktiv bewegen. Dass mer also net offe géint den Text vun der Direktiv verstoussen, well dat d'äerfte mer net, mä andeem mer probéieren en esou ze interpretéieren duerch zousätzlech Bestëmmungen, déi mer mat abauen, dass u sech déi Kräfte an der aktueller Diskussioun och weider gestärkt ginn, déi soen, deen doten Text d'äerft eigentlech net d'Dier wäit opmaache fir d'Biopatenter, mä dat do muss eng Disposition ginn, déi restriktiv ausgleecht gëtt an déi sou wäit wéi méiglech, also och an der Ausdehnung vum Patentschutz, sou kleng wéi méiglech gehal gëtt.

Dat war déi Richtlinn, déi mir als Kommissioun haten. Mir hunn also net einfach blann den Text iwwerholl, deen eis virlouch, mä mir sinn dozou iwwergaangen, fir ze kucken, wat an anere Länner geschitt ass bei der Transposition, wat déi Margë sinn, déi aner Länner benotzt hunn, fir méi eng restriktiv Interpretatioun vun deem heiten Text ze kréien.

Do muss een och ganz kloer soen, dass déi meeschte Länner, déi wäitass grousse Majoritéit vun de Memberstate vun der EU, eng integral, honnertprozenteg Ëmsetzung vun dem Text vun der Direktiv an hir nationaler Rechter gemaach hunn. Et sinn nëmme ganz e puer Länner, déi versicht hunn en anere Wee ze goen an déi probéiert hunn iwwert den Text selwer oder iwwer Verwaltungsvorschriften nationaler Natur ze erreechen, dass méi eng restriktiv Interpretatioun an d'Ausleeung vun där Direktiv hei erakënn.

A mir hunn eigentlech genau probéiert, eis un deem Beispill do ze inspiréieren, fir an deemselwechte Sënn e politeschen Akzent och nobaussen ze setzen, och wa mer, wéi gesot, wëssen, dass de prakteschen Notze vun enger Lëtzebuurger nationaler Bestëmmung an där heiter Matière net schrecklech grous ass. Dofir si mer dozou iwwergaangen a mir hu scho virun elo engem knappe Joer eng Rei vun Amendementer guttgeheescht an der Wirtschaftskommissioun, déi mer da weidergeschéckt hunn

un de Conseil d'État, fir do och en zousätzlechen Avis ze kréien, an no laanger Diskussioun sti mer nach ëmmer als Kommissioun zu deenen Amendementer, déi mer virun engem Joer festgehalten hunn an déi och dann elo an den Text vun dem Gesetzesprojet mat integréiert gi sinn.

Mir hunn eis eigentlech och bestärkt gefillt an där doten Iwwerleeung, net nëmme duerch déi Beispiller vun Däitschland a Frankräich, un deene mer eis also largement inspiréiert hunn, mä awer och duerch eng relativ rezente Diskussioun, déi am Europaparlament stattfonnt huet, a méi genau iwwer eng Motioun, déi am Europaparlament majoritaire gestëmmt ginn ass - se war relativ kontroverséiert -, an dat war de 26. Oktober 2005.

An do ass et genau ëm déi Froe gaangen, déi mer och elo an eisen Amendementer vun der Kommissioun behandelt hunn an déi mer schlussendlech och mat erakritt hunn an deen Text, deen eis haut zur Diskussioun an zur Ofstëmmung viruläit. Et geet ëm Breveten op de sou genannte Gensequenzen, op sou genannten ADN-Patenter. Do gëtt zum Beispill gefuerdert, dass u sech d'Keimzellen net solle brevetabel sinn; a genau dat schreiw mer elo iwwer en Amendement an eis nationaler Gesetzgebung an.

Et gëtt vun deem Europaparlament gefuerdert, dass Patenter, wann de menschlechen ADN betraff ass, sech mussen op eng konkret Uwendung beschränken, dass also eigentlech an Europa de sou genannten absolute Patentschutz net d'äerft gëllen, mä dass nëmme e funktionsbegrenzte Patentschutz d'äerft gëllen. Och dat ass déi zweet grous Iddi, déi mer an eise nationalen Text elo probéiert hunn, iwwer eis Amendementer zréckzebehalen, fir also do an deemselwechte Sënn eigentlech, wéi d'Majoritéit am Europaparlament sech a rezenten Diskussioun beweegt, eis nationaler Gesetzgebung ze modifizéieren.

Mir sinn also hei net bei der Ëmsetzung à contre-courant vun der politescher Stréimung an Europa, mä mir si genau an d'äerfwechter Linn wéi elo eben d'Diskussiounen, déi am Europaparlament gelaf sinn an deene leschte Méint. An dat wëlle mer eben och net nëmme duerch Absichtserklärungen hei ënnersträichen, mä andeem mer konkret och eisen nationalen Text ëmänneren, fir deenen dote Gesiichtspunkte kënnen Rechnung ze droen.

Well - an dat muss een emol soen - och d'Europaparlament geet an där Motioun do net esou wäit, dass et onbedéngt eng nei Direktiv verlaangt, mä et ass souguer der Meenung, dass et eventuell duergeet iwwer eng Recommandatioun un d'EU-Memberstate, fir dee méi restriktive Patentschutz an där spezieller Matière do vun der biologescher Matière hei an Europa ze kréien.

Dat doten ass net onëmstridden, dat ass ganz kloer, do ginn d'Meenungen tëschent deene politesche Richtungen am Europaparlament ausereneen an och vu Land zu Land gëtt et aner Kulturen an där doten Hisiicht. Länner wéi England, och de gréissten Deel vun de skandinavesche Länner haten eigentlech ni e Problem, fir déi Direktiv zu honnert Prozent ëmzesetzen. Et ass éischer, wéi gesot, an de Länner ronderëm Lëtzebuerg, wou sech méi Problemer gestallt hunn a wou méi ethesch Iwwerleeunge mat an déi Diskussioun eragefloss sinn, déi sécherlech wichteg sinn niewent deene wirtschaftlechen, déi sengerzäit um Ursprung ware vun der éischer Direktiv an déi sécherlech och nach - dat muss ee soen - hiren Nidderschlag fannen an dem Direktivtext, dee schlussendlech och am Joer 1998 vum Conseil a vun dem Europaparlament guttgeheescht ginn ass.

Den amendéierte Gesetzesprojet ass an den Ae vun der Majoritéit vun der Kommissioun den éierleche Versuch dat ethesch, politesch Wëschenswärt mat deem juristesche Méiglechen ze verbanen.

Mir gi mat deem, wat mer hei maachen un d'Grenze vun eisen Transpositionsméiglechkeeten, a mir sinn der Meenung, dass all Schrëtt, dee mer méi wäit ginn, wierklech de Risiko ze grous mécht, dass et zu enger Veruerteelung vu Lëtzebuerg kënn, nodeem mer schonn erëm eng Keier mat engem Avis motivéiert supplémentaire vun der europäescher Kommissioun betraff sinn.

Et muss een och ganz kloer soen - an dat ass och scho bei den Debatten 2002 hei gesot ginn -, dass, wann de Spillraum vun den nationalen Parlamenten momentan esou geréng ass bei der Ëmsetzung vun dëser Direktiv, dann hânt dat sécherlech och domadder zesammen, dass déi viregt Parlamenter, besonnesch dat Parlament, wat eben en fonction war an der zweeter Halschent vun den 90er Joren, eigentlech net intervenéiert ass an där ganzer Diskussioun.

An de fréiere gréngen Deputéierten, den Hãr Garcia, huet dat och ganz kloer zougé bei den Debatten 2002 an e mea culpa gemaach. Hien huet eigentlech net der de-moleger Regierung d'Schold ginn, mä hien huet gesot, et war e Feeler vun eis, dass all déi Joren - 1996, 1997, 1998 -, wéi déi Diskussioun ronderëm déi doten Direktiv war, dat eigentlech laansch d'Lëtzebuurger Parlament gelaf ass an dass eigentlech keng Fraktioun vun dësem Parlament, keen Deputéierten, gefrot huet, dass d'Parlament sech sollt méi staark an déi Diskussioun amëschen.

Ech sinn dofir frou feststellen, dass jo awer hei an deene leschte Méint, grad an dësem Parlament, en Ëmdenken an där doter Fro komm ass mat alle praktesche Schwierigkeeten, déi dat mat sech bréngt, dass awer, mengen ech, de politesche Wëllen iwwerall an alle Fraktiounen hei am Parlament ass, dass mer esou Situatiounen eigentlech net méi wëllen an net méi d'äerfen op eis duerkomme loossen, mä dass d'Parlament muss probéieren, iwwer eege Mechanismen a Prozeduren, déi et sech gëtt, dofir ze suergen, dass et kann, wann et et fir néideg fënn, fréizäiteg an eng Diskussioun mat awierken an och dann inhaltlech en aneren Impakt kann hunn, wéi dat de Fall ass, wann all europäesch Texter scho guttgeheescht si ginn an da just nach eng Transposition an d'Nationalrecht méiglech ass, wou oft vill Direktivtexter eigentlech déi nationaler Margen do ganz kleng halen, well et jo oft ëm eng Vereenheetlechung vun de Prozeduren geet, wat jo och hei an deem konkrete Fall de Fall ass.

Ech wëll och nach an Erënnerung ruffen, dass et och en Uerteel gëtt vum europäesche Geriichtshaff vum 9. Oktober 2001, wat eigentlech d'Portée vun där heiter Direktiv prezisiéiert huet, wat awer och gläichzäiteg d'Konformitéit festgestallt huet vun dem heiten europäeschen Text mat aneren etheschen Grondwäerter wéi der Dignitéit vum Mensch, sou dass u sech eigentlech och do Contestatiounen, déi sengerzäit vun eenzelen Memberstate virun dat Geriicht bruecht gi sinn, an deem heiten Zesammenhang do net eigentlech gefrucht hunn, dass also och an där doten Hisiicht den Direktivtext net méi ka juristesche zumindest kontestéiert ginn. Politesch kann een dat selbstverständlech nach ëmmer maachen.

Dat Uerteel vum europäesche Geriichtshaff vum 9. Oktober 2001 huet awer dee Mérite, dass et eng

Rei vu Prezisiounen ginn huet, wat d'Interpretatioun vun där Direktiv hei ugeet, och wann net all Froen zefridde stellend behandelt an och beäntwert gi si vun den europäesche Riichter. Et huet eng Rei vu Prezisiounen ginn, wat den Ënnerschied tëschent enger Entdeckung an enger Erfindung an deem spezielle Beräich hei ass - ech mengen, dass dat duerchaus nützlich ass -, a besonnesch huet et festgehalten, fir dass et sech kann ëm eng Erfindung handeln - et ass jo eleng déi, déi patentéierbar ass par rapport zu enger Entdeckung, déi net patentéierbar ass -, do dräi Elementer mussen zesummekommen: en natierlech Element, en technesche Procédé an eng industriell Applikatioun. An déi dräi Elementer do, déi mussen an enger particulière Relatioun een zu deem anere stoen.

Fir eis an der Kommissioun ass et och kloer, dass déi heiten Direktiv selbstverständlech net den Droit commun d'äerft op d'Kopp werfe vum Droit des brevets. Et ass also och dat, wat am Allgemengen zu enger Definitioun vun enger Erfindung gehéiert, dass dat selbstverständlech och muss voll a ganz applicabel bleiwen an deem spezielle Beräich hei vun de Biopatenter, also vun de Patenter op der lieweger Matière.

An eng Erfindung, déi supposéiert eben eng kreativ Aarbecht, déi supposéiert e Produkt vun der menschlecher Aktivitéit an déi supposéiert, dass et eppes ass, wat et virdrun net esou ginn huet. A genau dat ass am Fong och dat, wat mer probéiert hunn hei ze maachen, nämlech déi dote Prezisiounen, déi doten Interpretatiounen esou wäit wéi méiglech an den Text vun eise neien nationale Gesetz mat eranzehuelen.

Ech soen nach eng Keier, dass mer also dozou iwwergaange sinn, am Géigesaz zu deem, wat am ursprüngleche Regierungstext stoung, dass mer elo iwwer eng Präzisioun, déi an de Considéranté vun der Direktiv stoung, déi awer am Text selwer vun der Direktiv net erëmgeholl gi war, dat prezisiéieren a soen, dass Keimzellen net brevetabel sinn.

Zweetens - an dat ass eigentlech dat Wesentlechst hei bei deem, wat mer maachen - gëtt an deem nationalen Text elo festgehalten, dass d'Protektioun, déi de Brevet gëtt, an hirem Ausmooss beschränkt gëtt, an zwar ass dee Patentschutz beschränkt op déi speziell Fonctioun vum menschleche Kierper, déi an der Demande vum Brevet beschriwwen ginn ass an op déi dann och eng prezis industriell Applikatioun ka spillen.

Et geet eis also drëm, fir ze verhënnere, dass mer iwwert deen heiten Direktivtext en absolute Stoffschutz, en absolute Patentschutz géife kréien, wat eenzel Stoffer ubelaangt. Dat wëllt dës Chamber net, dat wollt och schonn déi viregt Chamber net, an dat wëlle mer eben an deem nationalen Text prezisiéieren.

Dat maache mer, obwuel mer wëssen, an de Statsort huet dat a sengem Avis majoritär jo och ganz d'äitlech gesot, dass no Meenung vun enger ganzer Rëtsch vu Juristen dat doten eigentlech schonn ze wäit geet. Mir mengen, dass dat e Risiko ass, deen hei awer calculabel ass, dass mer eis hei awer an där Marge nach bewegen, déi nationaler Parlamenter, den nationale Législateur muss hunn, fir dës Direktiv kënnen propper a säin Nationalrecht ëmzesetzen.

Ech wëll och soen, dass bei aller Diskussioun, déi et kann iwwer eenzel Dispositionen vun där Direktiv ginn an déi eng gewëssen Ambigüitéit och wäerte behalen - mä dat kënn mir als nationale Législateur net beseitegen -, dass awer och an deem heite Gesetzestext an an der Direktiv - well do ginn dann déi Dispositionen iwwerholl - eng Partie Punkten dra sinn, déi ee muss als positiv duer-

stellen, zumools fir e Land, wou et nottamment an där heiter Matière keng speziell Législatioun gëtt.

Dat heescht, zu Lëtzebuerg hu mer zwar e Brevetsgesetz, mä mir hunn awer zum Beispill keng speziell Lëtzebuurger Législatioun iwwert d'Biotechnologien, wat e gewëssene Manktum ass a wou ech mengen, dass mer elo an nächster Zäit och eis dozou bewegen, allerdéngs och erëm eng Keier nëmme duerch d'Iwwerhuele vun enger Rei vun europäeschen Texter, fir déi Lacunen do zumindest deelweis hei an nächster Zukunft opzefüllen.

Am Artikel 3 vum Gesetz steet zum Beispill de Verbuet vu Breveten op Erfindungen dran, där hir Exploitatioun konträr ass zum Ordre public respektiv zu de bonnes moeurs, wou mer natierlech, wa mer dat national iwwerhuelen, ëmmer kënnen eng national Interpretatioun gi vun deenen zwou wichtegen Notione vum der öffentlecher Uerdnung respektiv vun de gudde Sëtten. Et bleift awer, dass natierlech doriwwer ëmmer erëm d'Interpretatioun steet, déi d'Europäesch Patentamt gëtt, déi de Gros vun den hei an Europa ugefrotene Breveten och schlussendlech délivréiert.

An déi Direktiv, an domadder och an Zukunft de Lëtzebuurger Gesetzestext iwwert d'Breveten, gëtt dann och eng Rei vu prakteschen Explikatiounen, wat dann e Contraire ass zu de bonnes moeurs an zum Ordre public. Dat ass zum Beispill d'menschlecht Klonen, dat sinn u sech Verännerunge vun de Keimzellen, d'Identitéit beim Mensch, oder dat ass och d'Verwendung vu menschlechen Embryoen zu industriellen oder zu kommerziellen Zwecker. Dat sinn also Beispiller, déi am Gesetzestext opgefouert ginn, déi natierlech nëmme indikativ sinn an déi et net verhënnere, dass ee méi eng exhaustiv Interpretatioun vun deenen doten Notione kënn maachen. An do di sech vläicht och an Zukunft Perspektiven op, fir iwwert deen dote Wee weider Restriktiounen an deen heite Beräich mat eranzekréien.

Et muss ee bedauern, wann een dat kuckt, dass mer eigentlech esougutt an der Ethikkommissioun ënnert der viregter Legislatur wéi och elo an eisen Aarbechten eis eigentlech eréischt relativ spéit mat deem Volet Planzen an Déiere beschäftegt hunn. Do kënn mer, mengen ech, e kollektive mea culpa maachen. Dat stoung wéineg zur Diskussioun iwwert déi Period vu véier Joer oder vu sechs Joer, wou sech d'Chamberen eigentlech mat där heiter Problematik befaasst hunn. Et ass awer och op deem doten Domän, wou déi Direktiv eng ganz Rëtsch vun Dispositionen beinhalt, déi eben op eng Vereenheetlechung vum Regime a ganz Europa hincillen an déi natierlech an éischer Hisiicht och d'Landwirtschaft betreffen.

Och do ass et esou wéi bei deem aneren Deel, dass eigentlech déi Direktiv net e grouse juristesche Spillraum léisst, fir do nach zousätzlech Dispositionen mat eranzehuelen, mä och do, mengen ech, wier d'Chamber gutt beroden, wa mer mat d'äerfwechter Approche géifen an déi dote Froen erugeen, wéi mer et beim Mensch gemaach hunn, an zwar dass mer solle probéieren, eis ze inspiréieren un anere Länner, déi méi restriktiv waren, wéi eng Weeër déi gaange sinn, an ze kucken, ob dat Texter sinn, déi een och kann hei an d'Lëtzebuurger Nationalrecht iwwerhuelen, ob et Sënn mécht dat och hei an Nationalrecht ze iwwerhuelen. Dat wär, mengen ech, eng gesond Approche eigentlech, fir och op de Volet Planzen an Déieren anzegoen.

Mir wollten aus Zäitgrënn, déi jo akut sinn, eigentlech hei an eisen Aarbechten, als Wirtschaftskommissioun, fir de Moment net méi wäit goen. Mir wollten also u sech net nach eng Keier duerch eng

Well vun neien Ännerungen erëm eng Kéier an eng laangwiereg a laang Prozedur eragoen, fir eben de Risiko vun enger Condamnatioun vu Lëtzebuerg, vun engem Schuedensersatz esou kleng wéi méiglech ze halen. Eng éischt Verurteilung hu mer jo schonn hantert eis. Duerfir hu mer gesot, mir ginn hei e bëssen en onorthodoxe Wee, dat ass wouer, a mir verweisen eigentlech déi dote Froen un eng aner Kommissioun, un d'Landwirtschaftskommissioun, déi sécherlech och méi Kompetenzen huet an där dote spezifescher Matière, fir op dee Volet do fachmännesch a fachfraulech anzegoen.

Mir konnten dat och maachen, well si si jo och momentan befaasst mat engem anere wichtegen, sensibelen a kontroverse Punkt, dat ass de Projet de loi 5380 iwwert d'Reglementierung vum Commerce vum Som a vun de Planzen, natierlech och vum Ubau vum sou genannte genmodifizéierte Som an iwwer Froe vun der Koexistenz tëschent der klassischer Landwirtschaft an där genmodifizierter Landwirtschaft. Alles dat si Froen, déi eigentlech mat eragehéieren an deen heiten Domän.

Duerfir hu mer proposéiert, dass eng Rei vun Amendementen, déi vun der grénger Fraktioun virun e puer Woche presentéiert gi sinn, un déi Kommissioun verwise ginn. Woubäi mer allerdéngs zu engem vun den Amendementen eis schonn eigentlech positiv ausgeschwat hunn, deen de Patentschutz ugeet bei onfräiwëlleger Fräisetzung vu Som. Do si mer der Meinung, dass mer do iwwer een Zousaz zu eisem Gesetz iwwert d'Brevete kéinten hei och déi dote Fro, mengen ech, klären, ouni dass mer eis eigentlech aus dem Domän vun der Direktiv erausbewegen.

Do, mengen ech, hält een dann net sou séier d'franséisch Texter, déi ee kuckt. Dat sinn éischer un sech däitsch Texter an éisträichesch Texter, déi een eigentlech hei ka mat bäizéien, fir ze kucken, wéi wäit een nach kann e bëssen national Drépsen an dee Pull do vun den europäeschen Texter erafläisse loossen.

Ech mengen, ech hunn dovun ofgesinn, fir hei nach laang Texter ze zitieren. Dat hutt der Virleien. Vlächicht just awer wëll ech zitieren, fir dass dat jiddferengem nach eng Kéier kloer ass, de kruziale Punkt eigentlech, den Artikel 5ter vum Gesetz, wat den Artikel 5 vun der Direktiv ass, sou wéi en eigentlech an der Direktiv steet, a wéi en an dem ursprüngeleche Regierungstext stoung, a schlussendlech deen Text, sou wéi d'Kommissiounen en eigentlech hei der Chamber haut proposéiert. An dem ursprüngelechen Text ass déi dote Fro vun der Patentierung vun Deeler vum menschleche Kierper wéi folgt eigentlech geregelt:

Éischten Alinea, an dee géife mer u sech bäibehalen: «Le corps humain, aux différents stades de sa constitution et de son développement.» ... «ainsi que la simple découverte d'un de ses éléments, y compris la séquence ou la séquence partielle d'un gène, ne peuvent constituer des inventions brevetables.» Dat ass also eigentlech de Verbuet vun dem Brevet um menschleche Kierper.

An da kënn den Artikel 2, an deem munch Leit eng Kontradiktion geseinn eigentlech zum Artikel 1, wat u sech awer eng Exceptioun praktesch duerstellt zum allgemenge Prinzip. Dat ass déi Interpretatioun, déi mir ginn. Déi seet, nach eng Kéier den Direktivtext: «Un élément isolé du corps humain ou autrement produit par un procédé technique, y compris la séquence ou la séquence partielle d'un gène, peut constituer une invention brevetable, même si la structure de cet élément est identique à celle d'un élément naturel.»

An da prezisiéiert den Ofsaz 3 vum Artikel 5: «L'application industrielle

d'une séquence ou d'une séquence partielle d'un gène doit être concrètement exposée dans la demande de brevet.»

Mir proposéieren hei als Kommissioun, fir den éischten Alinea bäizebehalen, deen u sech eng Interdiction praktesch festleet, dee seet, wat net kann an där doter Matière patentéiert ginn; den Artikel 2 bäizebehalen, mä d'Konditioun nei anzuschreien, énnert deenen den Artikel 2 iwwerhaapt ka spillen. Also: A wat fir engen exceptionellen Hypothese kann akzeptéiert ginn, dass e Brevet besteet op lieweger Matière, op Deeler vum menschleche Kierper an notament op sou genannte Gensequenzen?

Da soe mer wéi folgt, an dat ass deen Text, dee mer gären hei eigentlech ofgestëmmt hätte vun der Chamber: «Seule une invention constituant l'application technique d'une fonction d'un élément du corps humain peut être protégée par brevet. Cette protection ne couvre l'élément du corps humain que dans la mesure nécessaire à la réalisation et à l'exploitation de cette application particulière. Celle-ci doit être concrètement et précisément exposée dans la demande de brevet.»

Dat ass eigentlech deen dote Punkt, dee franséischen Text, wat also duergestallt gétt als e begrenzten, funktionsgebundene Stoffschutz, am Géigesaz zu engem also allgemenge Stoffschutz, deen net un eng speziell Funktioun oder un eng speziell Applikatioun gebonnen ass, an deen also praktesch kënn zu engem Blocage vun der Recherche op deem dote Punkt féieren. Dat ass déi wesentlechst Ännerung, déi d'Kommissioun hei proposéiert. Mir proposéieren déi eigentlech an den Idien op zwou Plazen anzuschreien: Am allgemengen Text, mä awer och an herno an deem allgemengen Deel vun der Législatioun iwwert d'Breveten. Déi schwätzt vun der Étendue eigentlech, déi d'Protectioun vun engem Brevet gétt. Et ass genau dat, wat mer hei wëllen aschränken iwwert deen dote Wee.

Ech kommen domadder zum Schluss vu mengen Ausféierungen als Rapporteur. Ech wëll nach eng Kéier festhalen, dass mer no jorelaangen Diskussiounen mussen haut zur Feststellung kommen, dass et net méiglech war, op politeschem Plang an Europa nei Texter ze kréien, dass mer en face vun deene juristesche Prozeduren, déi géint Lëtzebuerg ugestrengt si ginn am Laf vun deene leschte Joren, an och en face vun enger Condamnatioun, déi Lëtzebuerg scho kritt huet, elo als Législateur rechtlech gehale sinn, déi Direktiv énzsetzen.

Mir maachen dat net blann. Mir maachen dat net ouni Discernement. Mir maachen dat net aus blankem Gehorsam géint iwwer iergendwelleche politeschen oder wirtschaftleche Kräften. Mir maachen dat mat der néideger Virsiicht. Mir maachen dat och am Bewosstsin, dass nient wirtschaftlechen Aspekter, déi sécherlech an där Matière hei och spillen, een awer och muss ethesch Considérations berücksichtigen. An dat probéiere mer ze maachen, andeem mer esou wäit wéi méiglech iwwert textuell Modifikatiounen an eisem nationale Recht eng restriktiv Interpretatioun erakréien, wat besonnesch d'Ausmooss vum Patentschutz op der lieweger Matière ugeet.

An eisen Aen, an den Ae vun der Majoritéit vun der Kommissioun, ass dee Vote, deen elo usteet, déi logesch Suite eigentlech vun där Entwécklung, déi zënter 2002 an deem doten Dossier national an international stattfonnt huet. Et beedeit fir eis selbstverständlech net - ech betounen dat nach eng Kéier - de Schluss vun der Debatt iwwert d'Biotechnologien an Europa an hei zu Lëtzebuerg.

De Gesondheitsminister huet virun net allze laanger Zäit zwee Texter hei deponéiert, déi dës Chamber nach wäerte beschäftegen. Et ass dat d'Konventioun vun Oviedo, an et ass dat och d'Émsetze vun enger Direktiv iwwert d'Recherche biomédicale, déi also all déi dote Matière nach eng Kéier wäerte fräsch opwäerfen. Ech freeë mech och weider op déi Diskussioun iwwert deen dote Punkt. Och do, mengen ech, sollt sech d'Chamber hir eege Meinung maachen, wéi se dat an deem heiten Dossier bis elo an der leschter Period an an dëser Period gemaach huet.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix - Très bien!

M. le Président - Merci, Här Rapporteur. Als éischte Riedner ass den Här Patrick Santer ageschriwwen. Här Santer, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Patrick Santer (CSV) - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'éischt wëllt ech dem Här Rapporteur, dem Här Alex Bodry, fir seng ausféierlech schrëftlech a mündlech Rapporten zu deem nawell komplexe Projet de loi félicitieren.

Seelen, wann iwwerhaapt, huet e Gesetzesprojet am Patentrecht, deen normalerweis nëmme spezialiséiert Kresser interesséiert, esou d'Gemidder erhézt wéi dëse Projet de loi. Et ass net nëmme zu Lëtzebuerg esou, oder op eng Lëtzeburger Empfindlecheit zrëckzuféieren. Iwwerall do, wou d'Patentierbarkeet vu biotechnologeschen Erfindungen diskutéiert gouf, si gréisser Bedenken an Diskussiounen opgeworf ginn.

D'Debatt ëm d'Biotechnologie an d'Patentierbarkeet vun d'ärselwechter, an déi doraus geleeten Ängschten oder nëmme gestallte Froe spigele sech och an der Chronologie, net nëmme vun deem Projet de loi, mä och an der Direktiv 9844, déi mer elo émssetzen, zrëck. Esou ass am Europaparlament eng éischt Proposition de directive, déi 1988 vun der deemoleger Europäescher Kommissioun abruecht gouf, 1995 vum Europaparlament verworf ginn. E puer Méint drop ass d'Kommissioun mat enger zweeter Propos komm. Déi gouf no enger ganzer Rëtsch vun Amendementen 1998 émgasat.

Holland hat géint dës Direktiv gestëmmt. Italien an d'Belsch hate sech enthalten. Holland, duerch Italien ënnerstëtzt, huet dann 1998 d'Validitéit vun der Direktiv virum Europäesche Gerichtshaff a Fro gestallt. Den Europäesche Gerichtshaff huet déi Klo an engem Uerteel vum 9. Oktober 2001 verworf.

Ech wëll elo net an den Detail vun deem Uerteel ageoen, mä just zwou Remarquen dozou: Éischstens waren d'Argumenter, déi géint d'Direktiv abruecht goufen, net vun enger eendeteiger Qualitéit. An engem Commentaire zu deem Uerteel huet e franséischen Droitsprofessor geschriwwen: «Il faut bien reconnaître que ce recours constitue une sorte de 'baroud', qu'il a été introduit d'avantage pour des fins de politique intérieure des États concernés que pour de réels motifs juridiques. La pertinence des arguments avancés par les demandeurs à l'annulation paraît discutable et ils ont été aisément écartés par la Cour.»

Mä, an dat ass meng zweet Remarque, dat Uerteel ass awer vun enger gewësse Wichtigkeet, well do den Europäesche Gerichtshaff eng Partie Bestëmmung vum der Direktiv interpretéiert huet an am europäesche Rechtssystem ass den Europäesche Gerichtshaff déi

eenzeg Institutioun, där hir Interpretatioun vun engem europäeschen Text ausschlaggebend ass. An dës Interpretatioun war eis an den Aarbechten an der Kommissioun séier hëllefriich fir d'Ausschaffe vun eisen Amendementen - an ech kommen nach op dee Punkt zrëck.

No deem Uerteel kann een also d'Validitéit vun der Direktiv net méi unzweiwelen. Si ass eng rechtsgültig Direktiv, déi mer mussen émssetzen. Mir sinn och, wéi den Här Rapporteur dat virdu gesot huet, mat Lettland dat eenzegt Land, dat dës Direktiv nach net émgasat huet. Och déi Länner Italien an Holland, déi d'Validitéit vun der Direktiv a Fro gestallt hunn, hunn dat scho gemaach. Mir hunn den Délai, deen den 30. Juli 2000 ofgelaf ass, séier verspéit.

Lëtzebuerg ass dofir och vum Europäesche Gerichtshaff wéinst där Netémsetzung condamnéiert ginn an déi Europäesch Kommissioun huet eis ugedrot, dass se géif den Europäesche Gerichtshaff nach eng Kéier saisieren, wa mer weider géingen trentelen. Dat géif bedeuten, dass den Europäesche Gerichtshaff géint Lëtzebuerg entweder eng festgeluechten Amende géif spriechen oder dass Lëtzebuerg misst eng Astreinte bezuelen. A fir Lëtzebuerg leien déi Astreinten tëschent 500 Euro bis 30.000 Euro den Dag Verspéidung. Ech mengen, mir wären dann éischer un maximalen Niveau, bei deenen 30.000 Euro.

Dës Direktiv émssetzen ass méi einfach gesot wéi gemaach. Déi viregt Regierung hat dës Direktiv wuertwärtlech émgasat, an den Text vun der Direktiv hat et och zougeloo. De Projet de loi gouf och unanime vum Statsrot guttgeheescht. Aner Länner hunn dat och esou gemaach.

Wéi mer an der deemoleger Ethikkommissioun mam Projet de loi befaasst goufen, sinn awer Bedenken zum Inhalt vun der Direktiv opkomm. Et ass besonnesch ëm eng Bestëmmung vun der Direktiv gaang, ëm den ominéisen Artikel 5, wou de Prinzip stoung, dass de menschleche Kierper net ka patentéiert ginn, mä wou direkt duerno gesot gétt, dass eenzel Elementer vum menschleche Kierper kéinten ënner verschiddene Bedingunge patentéierbar sinn.

A 14 Sätzungen huet sech d'Ethikkommissioun mat deem Projet befaasst, Géigner vum Projet de loi, Spezialisten an der Biotechnologie, Spezialisten am Patentrecht sinn ugehéiert ginn an d'Kommissioun ass och op München bei d'Europäesch Patentamt gefuer. Et muss een nämlech wëssen, dass dat Europäesch Patentamt keng Institutioun vun der Europäescher Unioun ass. An där Institutioun, an deem Gremium sinn och Länner vertrauden wéi d'Türkei oder d'Schwäiz.

D'Direktiv iwwerhëlt verschidde Regeln a Jurisprudenz vum Europäesche Patentamt an dat Europäesch Patentamt huet déi Direktiv 98/44 an hiert internt Regelwierk iwwerholl, esou dass et eng géigesätzlech Influenz oder e Gläichgewicht zwëschen deenen zwee Niveaue gétt. Et kann een also net dat eent analysieren, ouni dat anert a Betracht ze zéien.

No all deene Sätzungen war an der Ethikkommissioun d'Meinung, dass éier mer d'Direktiv iwwerhuele sollen, mer de politesche Wee vun enger méiglecher Renégociatioun vu limitéiert opgezielte Bestëmmung vum der Direktiv sollten aschloen. De 26. Februar 2002, also viru bal véier Joer, hate mer dann eng Debatt hei am Plenum a mir hunn unanime eng Motioun ugeholl, déi d'Regierung invitéiert bei der Europäescher Kommissioun a beim Europäesche Patentamt ze intervenieren, fir deen ominéisen Artikel 5 iwwert d'Patentierbarkeet vun Deeler vum menschleche Kierper nei op de Métier ze huelen.

Dat huet d'Regierung och gemaach, mä d'Kommissioun huet der Regierung geschriwwen, dass eng Renégociatioun vun der Direktiv partiell oder total net um Ordre du jour wier an dass mer déi Direktiv sollten émssetzen. Mëme sou de cloche beim Europäesche Patentamt. Viru véier Joer hu mer also de Projet 4673B net verworf. Dat ze behaupten ass falsch. An der Ekonomieskommissioun ass dann an enger ganzer Rei vu Sätzungen vun Dezember 2004 bis elo Januar 2006 de Projet de loi nach eng Kéier analyséiert ginn an et sinn och eng Rei vun Amendementen ugeholl ginn.

De Statsrot hat seng Schwierigkeete mat eisen Amendementen.

Majoritär war hien der Meinung, mir sollten déi Amendemente fale loossen, mir géifen duerch déi Amendementen iwwert d'Direktiv erausgoen, mir wären dann net méi konform zu der Direktiv - wat falsch ass.

Am minoritären Avis huet de Statsrot eis gesot, mir wären net wäit genuch gaangen, mir sollte méi wäit goen an de franséische Modell iwwerhuelen, wou se een Abschnitt vun deem Artikel 5 vun där Direktiv net iwwerholl hunn. Politesch wär dat eng flott Lösung gewiescht, mä juristescht wär dat net gutt gewiescht, well mer een Deel vun där Direktiv net émgasat hätten.

Fakt ass also, dass mer an iwwer 20 Sätzungen an zwou Legislaturen dësen Text analyséiert hunn, wou dach awer d'Argumenter, déi géint déi Direktiv virbruecht goufen, scho laang bekannt waren a säit 1998 oder vlächicht souguer scho säit 1988 net geännert hunn.

Fakt ass awer och, dass mer dës Direktiv net eent zu eent émgasat hunn. Et gi Bestëmmungen, wou mer d'Direktiv wuertwärtlech émgasat hunn, dat stëmmt. Déi Bestëmmungen, déi am meeschten um Niveau vun der Europäescher Unioun an an alle Länner vun der Unioun kritiséiert goufen, déi Bestëmmunge sinn net wuertwärtlech iwwerholl ginn.

D'Bestëmmung iwwert d'Patentierbarkeet vun Deeler vum menschleche Kierper ass prezisiéiert ginn. Duerfir hu mer jo deen Amendement agreecht. Et kéint een natierlech soen, dass deen Amendement nëmme e puer Wieder laang ass, also et sinn zwee Sätz, mä wéi esou dacks bei juristeschen Texter kënnen e puer Wieder d'Substanz vun engem Text grondleeënd änneren, et muss ee sech just an dëser Matière auskennen, éier een eppes seet.

Wat ass iwwerhaapt e Patent? E Patent ass den Ausdrock vun der Propriétéit, deen den Erfinder op seng Erfindung huet. Wann eng aner Persoun dës Erfindung benotze wëllt, da muss se dem Erfinder sou genannte Royalties bezuelen. Nëmme eng Erfindung ass patentéierbar, eng Entdeckung ass et net; op d'mannst am europäesche System. Am amerikaneschen hu se aner Regeln, do ass d'Utilitéit vill méi wichteg, mä bei eis ass emol d'Erfindung noutwendeg.

An da muss déi Erfindung nach dräi Kritären erfüllen. Éischstens, et muss eng Neiheet sinn, dat heescht eppes, wat iwwert den aktuelle Stand vun der Technik erausgeet. Zweetens, et muss eng erfinderesch Tätigkeet sinn, dat heescht déi Erfindung muss en technesche Problem léisen. An drëtzens, déi Erfindung muss eng industriell Uwendbarkeet hunn.

All déi Kritären a besonnesch d'Summa divisio tëschent patentéierbarer Erfindung an net patentéierbarer Entdeckung bréngen keng besonnesch Problemer mat sech, wann et sech ëm klassesch industriell Applikatiounen handelt, wéi dës Mikro, en Auerwierk, en Autolack; wat och ëmmer. Déi Frostellung suert och net am Publikum oder an de Medië fir grouss Opregung, mä bei sou genannten

neien Technologie stéisst d'Patentrecht op Problemer. Bei der Patentierung vu biotechnologeschen Erfindunge gesi mer et de Mëtten, mä och d'Patentierung zum Beispill vun informatiesche Programmer, vu Software bréngt Problemer um Niveau vun der Europäescher Unioun an déi europäesch Institutionen di sech schwéier mat där Fro, wou och hei zu Lëtzebuerg eng Petitioun leeft.

Et kéint ee sech also froen - an dat ass déi éischt Léier, déi een aus dëser Debat zéie soll -, ob iwwerhaupt d'Patentrecht, wat sech iwwer Jorzéngten a Jorzéngten op klassesch industriell Erfindungen ugewant huet, och den neien Zorte vun Erfindunge gewuess ass.

Et geet jo an der Direktiv 98/44 wéi och beim Europäesche Patentamt fir Erfindungen an der Biotechnologie net drëm, si engem speziell fir si ausgeschafene Regelwierk ze ënnerstellen. Mat der Direktiv ass keen neit Patentrecht fir biotechnologesche Erfindunge geschaf ginn. Mä et sollt ee sech awer d'Fro stellen, ob an dëser Matière oder an deenen neien Technologien en général net e speziell Patentrecht notwendeg ass, well et hei ëm eng Matière geet, wou d'Grenz tëschent Erfindung an Entdeckung net ëmmer esou einfach hierzestellen ass, a wou och besonnesch déi ethesch Aspekt vill méi Plaz anhuelen.

D'Biotechnologien, Här President, ganz aus dem Patentrecht ausgeschlëssen, ass net denkbar an och net virstellbar. Et lichter kengem an, zeg Milliounen Euro a biotechnologesch Fuerschung ze investéieren, ouni d'Resultat vun där Fuerschung, wann et eng Erfindung ass, déi de Kritäre vun enger patentéierbarer Erfindung entsprécht, net patentéieren ze loosser. D'Biotechnologie representéieren e stänneg wuessenden Deel vun der europäescher Economie. An 2010, also a véier Joer, gétt geschat, datt d'Biotechnologie bis zu 3% vum europäesche PIB ausmaachen, dovunner 2% vum Secteur privé an 1% vum Secteur public, Tendenz natierlech steigend. D'Biotechnologie sinn och e feste Bestanddeel vun der Lissabonner Strategie, déi mer schonn an dësem Plenum d'Geleeënheet haten, laang a breet ze debattéieren.

Zemoos därerf een net vergiessen, datt Patenter op biotechnologesche Erfindungen näischt Neies sinn. Eng vun deenen éischten internationale Konventionen iwwert d'Patentrecht, d'Konvention vu Paräis, ass 1934 geännert ginn an deem Sënn, fir d'Patentéierbarkeet vun, ech zielen op, Wäin, Tubakblieder, Uebst, Déieren an tous produits naturels et fabriqués ze erlaben.

Als Anekdot: 1873 si scho Patenter op Mikroorganismen ugefrot an ausgeriicht ginn. Dat war den Här Pasteur. A fir nach eng Anekdot ze ginn: Viru méi wéi 170 Joer, 1833, ass schonn an der Belsch d'Hief patentéiert ginn. Et muss een zwar dobäi soen, datt deemools den Ënnerscheed tëschent Entdeckung an Erfindung am Patentrecht nach net esou kloer gemaach ginn ass respektiv net kloer ugewant ginn ass.

Well mer nach ëmmer keen op d'biotechnologesche Erfindunge moosgeschnidert Patentrecht hunn a mat den allgemeng gültige Regele fuere mussen, stellt sech déi grondsätzlech Fro, wéi een dann d'Resultater vun enger biotechnologescher Recherche als Erfindung ugesi kann. Eng Erfindung ass nämlech eng Äntwert op en technesch Problem. D'Entdeckung bezitt sech op déi theoretisch oder wëssenschaftlech Fro. D'Erfindung ass also an d'Kategorie vum Savoir-faire anzereien, d'Entdeckung an déi vum Savoir.

Am Exposé des motifs zum däitsche Gesetz, dat déi Direktiv ëmgesat huet, steet: „Im Gegensatz zu einer Entdeckung ist eine Erfindung immer eine geistige Leistung eines Menschen in Form

einer Lehre für technisches Handeln, die den Stand der Technik erweitert. Eine solche Lehre für technisches Handeln ist mehr als bloße Erkenntnis, als das bloße Auffinden von etwas bereits Existentem.“ Eng Schrauf, en Autolack, e Mikro, en Auerwierk, dat gétt et net an der Natur. Et ass elo jiddferengem kloer, datt et sech do ëm eng patentéierbar Erfindung handelt. Mä wéi ass et mat Zellen, DNA-Sequenzen, Geenen, Déieren oder Blummen? Déi gétt et jo an der Natur, an et kéint ee sech d'Fro stellen, et kéint sech jo hei nëmmen ëm Entdeckungen handeln, also eppes, wat net patentéierbar ass.

De Fait awer, datt deen Objet an der Natur existéiert, verhënnert nach laang net seng Patentierung. Huele mer d'Beispill vum mëschleche Kierper. Am Artikel steet de Prinzip, de mëschleche Kierper «ainsi que la simple découverte d'un de ses éléments (...) ne peuvent constituer des inventions brevetables». Mat deem Prinzip ass jo jiddferen averstanen. Et schwätzt ee jo hei vum mëschleche Kierper a vun der Entdeckung vun engem vu sengen Elementer.

Am zweeten Abschnitt kënn awer elo d'Ausnahm, an déi seet: «Un élément isolé du corps humain ou autrement produit par un procédé technique (...) peut constituer une invention brevetable...» Elementer vum als solchen net patentéierbare mëschleche Kierper, wann déi vun deem détachéiert, isoléiert goufen, sinn eng Erfindung: Si existéieren net isoléiert vum Kierper. Et kann een an der Natur keng vum Kierper isoléiert mëschleche Zell entdecken. Eng Zell entdecke beräichert de Wëssensstand; wann een déi Zell isoléiert, produzéiert, da geet ee vum Wëssensstand op den Know-how, vum Savoir op de Savoir-faire, vun der Entdeckung op d'Erfindung eriwuer.

Dofir steet jo och an engem vun de Considérants vun der Direktiv: «Un tel élément (isolé ou autrement produit) n'est pas exclu a priori de la brevetabilité puisqu'il est par exemple le résultat de procédés techniques l'ayant identifié, purifié, caractérisé et multiplié en dehors du corps humain, techniques que seul l'être humain est capable de mettre en œuvre et que la nature est incapable d'accomplir elle-même.»

D'Brevetabilité vun Deeler vum mëschleche Kierper stéisst och op gewisse Problemer, net nëmmen, wéi ech dat viru véier Joer gesot hunn, op verschidden terminologesche Onkloerheeten, mä besonnesch well d'Portée, d'Räichwäit vun engem Patent net an der Direktiv kloer ëmschriwwen gétt.

Well Patent heescht net ëmmer Patent. Et gétt e Verfahrenspatent: Do patentéiert der e Procédere, eppes Technesch, eng technesch Procédur. An et gétt e Stoffpatent: Do brevetéiert der d'Resultat vun Är Fuerschung, also d'Erfindung selwer. Verfahrenspatenter, och bei biotechnologeschen Erfindungen, stoussen net op gréisser Problemer, mä d'Direktiv gesäit och Stoffpatenter vir. Doriwwer eras gesäit d'Direktiv net vir, ëm wat fir e Stoffpatent et sech handelt.

Et gétt nämlech zwou Zorte vun Stoffpatenter: déi, déi absolut sinn, an déi, déi nëmme funktionsbedéngt sinn.

Huele mer emol dat folgend Beispill: Eng Zell gétt identifizéiert, entdeckt, a kritt vum Entdecker - net vum Erfinder, vum Entdecker - am Kierper eng gewisse Funktioun zougesechriwwen, well se dat an der Natur esou huet. Elo kënn en éischte Wëssenschaftler an deen isoléiert déi Zell vum mëschleche Kierper a gétt där eng nei Funktioun, eng zweet Funktioun. E kritt dodrop e Stoffpatent a léisst dat brevetéieren, well et sech, wann natierlech déi aner Bedingungen erfüllt sinn, dann ëm en «élément isolé du corps humain» handelt.

E puer Joer drop kënn en zweete Wëssenschaftler an deen hält dëselwecht Zell a gétt hir, isoléiert an duerch en aner Verfahren, eng nei Funktioun. Verstéisst dësen zweete Wëssenschaftler géint de Patent vun deem éischten? Wann et sech ëm en absolut Stoffpatent handelt, da jo, well alles wat mat deem éischte Wëssenschaftler senger Zell geschitt, fällt a säi Patent. Wann et nëmmen e funktionsbedéngt Stoffpatent ass, dann net, well den éischte Wëssenschaftler huet déi Zell nëmme patentéiere gelooss wéinst enger bestëmmter Funktioun, an deen zweete wéinst enger anerer.

D'Direktiv gesäit net vir, ëm wat fir e Stoffpatent et sech handelt, ob et absolut oder funktionsbedéngt ass. Den Droit commun vum Europäesche Patentamt ass dann ze soen, datt et sech ëm en absolut Stoffpatent handelt. Den Europäesche Gerichtshaff ass awer net där Meinung. Aus deem Uerteel geet ervir, datt de Schutz, deen e Patent mat sech bréngt, nëmme funktionsbedéngt ass.

Natierlech hätt dee Punkt kënnen an der Direktiv klarifizéiert ginn. Mä dee Punkt ass awer duerch den Droit de transposition duerch dese Projet de loi méiglech gemaach ginn. Sou huet och an Däitschland déi Gréng Partei - dat war 2001 - dat heite geschriwwen: „Die EU-Richtlinie lässt durchaus ausreichend Spielraum, den Patentschutz so zu gestalten, dass er sich auf die konkret anzugebende Funktion beschränkt und damit die Nachteile eines zu weit gefassten Stoffschutzes vermeidet.“ An dat hu mer och gemaach.

De Statsrot war awer net mat eis averstan. En huet gesot: Dir gitt vill ze vill wäit, Dir verstoussst géint d'Direktiv. An ech soen lech, de Statsrot, de majoritären Deel vum Statsrot, läit falsch.

Den Europäesche Gerichtshaff huet a sengem Uerteel gesot: «La protection envisagée par la directive ne porte que sur le résultat d'un travail inventif, scientifique ou technique, et ne s'étend pas à des données biologiques existant à l'état naturel dans l'être humain...» - an elo kënn et - «...que dans la mesure nécessaire à la réalisation et à l'exploitation d'une application industrielle particulière.»

A wat steet an eistem Text? «Seule une invention constituant l'application technique d'une fonction d'un élément du corps humain peut être protégée par brevet. Cette protection ne couvre l'élément du corps humain que dans la mesure nécessaire à la réalisation et à l'exploitation de cette application particulière.» Also hoergenau datselwecht. Hei ass bal wuertwärtlech deen Auszuch aus dem Uerteel vum Europäesche Gerichtshaff an duerfir kann ech net verstoen, datt, wann ee wuertwärtlech datselwecht iwwerhëlt vun engem Uerteel vun enger Institution, déi am europäesche Rechtssystem eenzeg kompetent ass, fir Direktive rechtsgültig ze interpretéieren, datt mer do gesot kréien, mir géife géint d'Direktiv verstoussen.

(Interruption)

Dir kënn jo och dono doriwwer schwätzen. Dir waart jo och an der Kommissioun, da kënn Dir eis dat weisen.

Mir bleiwen also an der Linn vun der Interpretation, deen dat europäescht Gerichtsuerteel der Direktiv ginn huet. Mir sinn och net déi eenzeg, déi déi Kloerstellung gemaach hunn; an Däitschland ass dat de Fall an a Frankräich och. Den Här Professor Mattei, en eminente Géigner vun der Biopatentdirektiv - an, c'est le hasard des choses, hie war Gesondheetsminister, wéi hien de Projet de loi, déi Direktiv transposéiert huet -, huet

dat heite gesot: «Je propose qu'on brevete une méthode, y compris lorsqu'elle inclut un gène, pour autant que ce gène demeure accessible à qui veut y accéder pour mettre au point une autre méthode plus compétitive, plus efficace et que le brevet de méthode ne permette pas l'appropriation du gène. (...) je n'accepterai pas qu'un gène (...) puisse un jour être l'objet d'une appropriation de quelqu'un qui aurait fait une découverte et non une invention.»

Ech wéilt awer nach op e Punkt opmierksam maachen, an zwar der Präzisioun, datt et sech nëmmen ëm e funktionsbedéngte Stoffpatent handele kann, wäert an der Praxis op d'mannst hei zu Lëtzebuerg näischt grondleeënd änneren. Kee Patent wäert an dëser Matière zu Lëtzebuerg délivréiert ginn, an dat ass enger ganz einfacher Ursach: Éischtens well den Erfinder éischer den europäesche Patent wäert saiséiere fir eng europawäit Patenturo ze maachen, an zweetens, wann hien och wéllt hei op Lëtzebuerg kommen, mir net ausgestatt sinn, fir dës Patenturo ze präieren an déi dann, wéi den Här Rapporteur dat gesot huet, op München wäerte weiderreechen.

Mir ginn awer heimadder e politesch Signal, well mer wëlle kloerstellen, datt wann Deeler vum mëschleche Kierper sollte patentéierbar ginn - wat mer net kënnen verhënnere - esou e Patent och Grenzen huet. Eng Uneegnung vun Deeler vum mëschleche Kierper duerch en absolute Stoffpatent géif d'Gefor entstoe loosser oder nëmmen d'Bild ginn, datt de Mësch eng Zesummesetzung vu potenzielle Patenter ka sinn. De Mësch ass méi wéi e Baukaste vu Patenter. D'Liewen ass méi wéi eng einfach Erfindung.

Eng Gefor vun enger Oligopoliséierung vun den Erkenntnisser duerch e puer multinational Firmen ass eng Gefor, déi dacks an dëser Diskussioun bei dëser Direktiv menéiert gétt an huet awer an dësem Kader näischt verluer. Et ass net um Patentrecht ze klären, wéi d'Zesummesetzen, d'Zesummeliewe vu multinationale Firme soll geregelt ginn; dat ass d'Kartellrecht oder d'Konkurrenzrecht dat dat muss maachen. Mat dësem Projet de loi verhënnere mer net oder mir erméigleche kee Kartell vu multinationale Firmen, déi dann de «bien commun de l'humanité» géife patentéieren a sech et domadder uneegnen. Et gétt och kee Beweis, datt an deenen anere Länner, déi dat schonn ëmgesat hunn - England oder déi skandinavesch Länner ware ganz séier dobäi an den Enn vun den 90er Jore vum leschte Jorhonnert -, dat schonn de Fall war.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, zum Schluss vun den Aarbechten an der Kommissioun hu verschidden ONGEN eng Petitioun agereicht, an där ënner anerem e generelle Verbuet vu Patentierung vu Planzen an Déiere gefrot gétt. Dat bréngt mech dozou e puer Wieder zu deem Deel vum Projet de loi ze schwätzen.

Fir et direkt ze soen: Mir konnten de Fuerderunge vun de Petitiönären net Rechnung droen, well e generelle Verbuet vun der Patentierung vu Planzen an Déiere géint d'Direktiv géif verstoussen.

D'Direktiv gesäit zwar vir, datt d'Déieren an d'Planzen net patentéierbar sinn, mä d'Direktiv gesäit och vir, datt Erfindungen, déi d'Déieren an d'Planze betreffen, patentéierbar sinn, wann hir Faisabilité technique net op eng bestëmmte Planzenzort oder Déiererass limitéiert ass.

Et bleift awer, datt d'Brevetabilité vu Fauna a Flora ethesch Froe stellt, och wann déi net esou richtig zum Virschäi komm sinn, wéi bei der Brevetabilité vun Deeler vum mëschleche Kierper.

Ech wéll drun erënnere, datt déi Fro vun der Brevetabilité vun

Déieren a Planze kee Grund war, deen ugi ginn ass 1998 vun deene Länner, déi d'Validitéit vun der Direktiv a Fro gestallt hunn, fir beim Europäesche Patentamt eng Klo anzerechen. Et bleift awer, datt déi Fro vun der Patentierung vun Déieren a Planze Problemer stellt a Froen opwerft.

Bei der Problematik awer vun dëser Patentierung geet et net nëmmen ëm dat strikt Patentrecht. Et geet ëm d'Rechter och vun de Baueren; et geet ëm de Schutz vun deenen, déi eng biogerecht Landwirtschaft bedriewen oder bedriewe wëllen. Et geet ëm déi onfräiwëlleg Verbreedung vun OGM oder patentéiert Satgut, also ëm eng ganz Rei vu Froen, déi net einfach esou vun der Hand ze weisen sinn, déi awer net nëmme kënnen am oder duerch d'Patentrecht geléist ginn. Duerfir huet och d'Ekonomieskommissioun - wéi dat och den Här Rapporteur elo grad gesot huet - dës Problematik un d'Agrikulturkommissioun weidergereicht, wou dann déi einzel Fuerderunge vun deene Petitiönäre kënnen analyséiert ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, aus den dacks kontroversen Diskussiounen iwwert d'Direktiv 98/44 an dese Projet de loi, kënnen mer op d'mannst zwou Léieren zéien.

Éischtens sollten déi national Parlamenter och op Problemer, déi eng Proposition de directive oder eng Proposition de règlement stellen, opmierksam gemaach ginn an hir Meinung kënnen soen. Dat maache scho verschide Länner, an et soll natierlech jiddfer Memberstat iwwerlooss sinn, wéi hien dës Implikatioun a sengem Parlament regelt. Dofir ass och d'Initiativ, déi d'lescht Woch diskutéiert a virgestallt gouf, fir déi verschide Chamberskommissiounen an Deputéiert verstäerkt mat europäeschen Dossieren ze beschäftegen, eng gutt Saach.

Zweetens stellt d'Direktiv d'Fro, ob een net fir d'Biotechnologie speziell moosgeschnidert Patentregele soll virgesinn. Wéi ech scho gesot hunn, weist dat klassesch Patentrecht bei neien Technologie Grenzen, déi ethescher Natur sinn, déi politescher Natur sinn, déi technescher Natur sinn, an dofir sollt een op de Wee goe vun neien, der Matière adaptéierte Regelen, fir an dëser Matière de Problemer, déi mer haut gesi mat der Patentierung vu biotechnologeschen Erfindungen, aus dem Wee ze goen.

Wéi och an anere Secteure vun der Economie brauch d'Biotechnologie Patenter, mä eben ass d'Biotechnologie net einfach mat deenen anere Branchen aus der Wirtschaft gläichzestellen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'CSV-Fraktioun wäert och ouni groussen Enthusiasmus dese Projet stëmmen.

Mir stëmmen en, well mer müssen eng Direktiv ëmsetzen, déi mer matgestëmmt hunn, a well et sech ëm eng Direktiv handelt, déi vum Europäesche Gerichtshaff als rechtsgültig ugesi ginn ass.

Et geet hei net nëmme fir ze soen, datt déi Europäesch Kommissioun Drock op eis mécht, well mer scho säit fënnef an engem hallwe Joer a Veruch gerode sinn, an datt mer kéinten eng Amende oder eng Astreinte kënnen bezuelen, et geet awer och ëm eis international Verpflichtung als Member vun der Europäescher Unioun, Direktiven ëmzesetzen.

Mir stëmmen de Projet de loi, well mer der Meinung sinn, datt biotechnologesche Erfindungen och a Saache Patenter Regele brauchen, och wann dës Regelen, déi haut ugewant ginn, net déi beschte Léisung duerstellen.

Mir stëmmen dese Projet de loi, well kee Stoffpatent mat absolutem Charakter virgesinn ass.

An déi Direktiv net ze stëmmen, hätt zum Beispill als Konsequenz, datt en absolute Stoffpatent op biotechnologeschen Erfindungen net auszuschléisse wier. An dat wëlle mir net.

Dat politescht Signal, wat mer hei gi mat enger restriktiver Ëmsetzung vun der Direktiv, ass dee wichtigste Punkt an dëser Diskussioun. Et gétt heiansdo mat Gefiller gepillt, fir eis dozou ze bréngen, dës Direktiv net ëmzesetzen. Et kann een hei net wäiss a schwaarz gesinn. Et gétt hei vill Nuancé vu gro, och wat ethesch Froen ugeet. Wéi ass et da soss ze erklären, datt 1996 den europäeschen Ethiksrat oder Ethikskonseil sech fir d'Direktiv ausgeschwatt huet? Déi meeschten national Ethiksréit negativ. Gétt do eng verschidden Ethik ugewannt? Wéi ass et da soss ze verstoen, datt kee vun deenen nationalen Ethiksréit, déi sech an dëser Matière ausgeschwatt hunn, unanime hir Stellung geholl hunn? Gétt et och hei national verschidden Ethiken?

Dat heescht op där enger Säit, déi, déi gutt sinn, an op där anerer Säit déi, déi béiss sinn?! Dat esou auszedeckten ass simplistes. An alles, wat simplistesch auszedeckt ass, gétt e falscht Bild vun der Realitéit zréck. Biotechnologien ze verdäiwelen ass e Schoss no hannen. Biotechnologien ouni Patentschutz virzegesinn, hemmt d'Entwécklungen. D'Entwécklung vun de Biotechnologien ze steieren an déi Richtung, déi mat eise Wäerter kompatibel sinn, d'Excèsen ze verbidden, dat hu mer mat eise limitierte Moyene probéiert, am Kader vun der Ëmsetzung vun der Direktiv 98/44 ze maachen.

Ech soen lech Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. le Président.** - Merci, Här Santer. Nächste Riedner ass den Här Henri Grethen. Här Grethen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Henri Grethen (DP).** - Merci, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech hat de Privileg de 7. Juni 2000 am Numm vun der Regierung dëse Projet ze déposéieren. Dat war fir mech net en einfachen administrativen Akt. Mä gleeft mer, Här President, dass ech mer déi Saach gutt iwwerleucht hat, well ech mer och bewosst war, wat den Ursprung vun deem Text war, wéi d'Genèse vun deem Text war, a wat fir eng Komplikatoune, wat fir eng Interrogatioune deen Text géif erviruffen.

Als Wirtschaftsminister hat ech awer d'Flicht deen Text, deen no enger Diskussioun vun iwwer zéng Joer, net nëmme an Europaparlament, net nëmme an dem Europäesche Conseil, mä iwwerhaapt an der europäescher Öffentlecheit, ënner Lëtzebuurger Présidence Enn 1997 am Conseil fir d'ëischt zu engem Komproméss gefouert huet, an dono, no der Comitologie am Europaparlament och en Accord fonnt huet, fir deen Text a Lëtzebuurger Recht ëmzesetzen. Ech hunn dat gemaach, andeem ech déi Direktiv - an dat ass jo vu menge Virriedner och schonn ënerstrach ginn - praktesch wuertwärtlech transposéiert hunn, well ech der Iwwerzeegung war, an der Iwwerzeegung bleiwen, dass eng wuertwärtlech Transpositioun dee sécherste Wee wier, an dass et e Wee wier, deen ze verantworten wier.

Ech war och als Wirtschaftsminister der Meenung, Här President, dass, Abstraction faite vun all deenen ethesche Problemer, déi een huet, déi sech stellen, déi sech och haut nach stellen, et e wirtschaftleche Problem och wier, an dass et wichtig wier, dass Erfindungen an Europa, och an dëser Matière, kéinte protégéiert ginn. Als eenzel Persoun, als Mensch, war ech mer, wéi gesot, bewosst vun deem laren Débat, dee während Méint, während Joren an der Öffentle-

cheit gefouert gi war, an dass dësen Text e Komproméss war zwëschen all deenen interesséierte Parteien.

An, Här President, ech war mer och bewosst, dass et schwéier ass, e gemeinsamen Nenner zwëschen deene bio-etheschen Exigencen an deem juristesche Konstrukt, wat d'Brevetsrecht ass, ze fannen. An ech war mer bewosst, dass d'Introductioun vun etheschen Iwwerleeungen an d'Brevetsrecht, net esou einfach wier.

An duerfir, Här President, hätt ech mer gewënscht, an ech soe mer, dass ech och schold dorunner mat sinn als Parlamentarier, dass ech mech net éischter, zwëschen Enn den 80er Joren an 1998, als Parlamentarier am Virfeld fir d'Problematik interesséiert hunn, an zougehooss hunn, dass déi deemolege Regierung, dass deen deemolege Gesundheitsminister, den Här Lahure, am Numm vun Lëtzebuurger Land - net der Lëtzebuurger Regierung, mä vun Lëtzebuurger Land - déi Positioun geholl huet.

An dës Chamber, Här President, war sech de Problemer bewosst, well mir hate jo schonn Ufank den 90er Joren eng Ethikskommissioun an hunn iwwert déi Problemer diskutéiert. An all déi, déi sech haut beschwéieren, dass mer eis deemools, 1998, net genuch dréms gekëmmert hunn, deene muss ee soen, dass mer zwëschen 1992 an 1998 genuch Zäit haten, fir eis drém ze këmmern an Instruktiounen mat op de Wee ze ginn - wat mer awer leider net gemaach hunn!

D'Wëssenschaft, Här President, u sech selwer, ass weder gutt nach schlecht. Mä et ass den Usage, deen ee vun der Wëssenschaft mécht, deen déi ethesch Froen eréischt suscitíert. Am 19. Jorhonnert, Här President, war d'Welt iwwerzeegt, dass duerch d'Technik d'Schicksal vun de Mënsche kéint verbessert ginn. D'Wëssenschaft hat e Prestige, souwuel de Wëssenschaftler wéi awer och deen, dee fir d'Mënscheit Guddes gemaach huet.

Dat 20. Jorhonnert, Här President, huet jo eigentlech eréischt engersäits d'Muecht vun der Wëssenschaft, mä awer op där anerer Säit och d'Grenze vun der Wëssenschaft opgedeckt. Ech wëll hei net agoen op déi grujelech Evénementer, déi am Zweete Weltkrich waren, mat all deem, wat zum Beispill a Kazetter sou genannt Wëssenschaftler u Mënsche gemaach hunn. Déi hunn zwar op eng empiresch Aart a Weis wëssenschaftlech Experimenten gemaach, mä à un prix intolérable pour l'humanité!

An et ass jo och 1947, wou eigentlech do de Code de Nuremberg entstanen ass, wou Wëssenschaftler gesot hunn, wou Jurist gesot hunn, wou d'Mënscheit iwwerhaapt gesot huet: Dat do ni méi! Dat do d'äerf net passéieren! Do si Saache geschitt, déi net ze verantworten sinn! 1964 an der sou genannter Deklaratioun vun Helsinki hu Chercheuren, Wëssenschaftler en Text an där Deklaratioun ausgeschafft, deen hir Praxis délimitéiert huet.

Haut, Här President, stelle sech selbstverständlech nei ethesch Froen. D'Erfindungen an der Biologie multiplizéieren d'Méiglechkeeten, déi mir hunn um Mënsch selwer ze intervenéieren, ouni dass een am Virus sech iwwer all Konsequenze bewosst ass. An aus all deem, wat mer an deene leschte Joren erlieft hunn, aus all deene Skandalen, déi waren, wéi zum Beispill d'Hormones de croissance, wéi zum Beispill de Sang contaminé, wéi zum Beispill d'geckech Kéi, aus all deem ass eng Angscht entstanen, e Mësstraue vis-à-vis vun der Wëssenschaft an de Wëssenschaftler.

Et ass e Gefill, dass d'Wëssenschaft net nëmme seng Versprechen net hält, mä dass d'Wëssen-

schaft zum Deel wéinstens - wéi soll ech mech ausdrécken - d'Gesellschaft verréit, well se ze vill enkam Kapital verbonnen ass. Mir hunn Angscht wéinst den OGMen. Mir sinn haut obunbliert zum Deel vun der soi-disant Qualitéit vun eiser Alimentatioun, déi géif méi schlecht ginn. A wann, Här President, all Mënsch sech indignéiert, dann ass et ganz sécher, dass kee Mënsch méi raisonnéiert.

Et wäerte sech och an der Zukunft, Här President, wichteg Froen stellen, iwwert déi mer nach d'Geleeënheet kréien ze diskutéieren, wéi zum Beispill, ob et erlaabt ass un de Cellules souches embryonnaires ze schaffen, mat all deene Potentialitéiten, déi déi a sech hunn. Vill Wëssenschaftler sinn iwwerzeegt, dass duerch d'Fuerschung op deem Gebitt determinant Duerchbréch géifen erreicht gi bei der Bekämpfung vu Krankheete wéi Parkinson, Alzheimer oder Diabetes. Mä d'Fro ass déi: Erlabe mer dat? Gi mer dee Wee? An dat ass eng Fro, Här President - wéi soll ech soen? -, déi kënne mir net als Gesetzgeber beäntweren. Dat ass eng Fro, déi jiddferer mat sech selwer, mir als Gesellschaft insgesamt fir eis mussen decidéieren. D'Politik ass do, Här President, ganz schlecht gestallt.

Wann ech d'äerf dat Wuert vun der Ingénierie génétique gebrauchen, dann ass dat nëmme eng Technik. Mir mussen decidéieren, wat mer wëlle maachen, wéi mer et wëlle maachen a wou mer et wëlle maachen a wéini mer et wëlle maachen. Déi Décisiounen, Här President - an ech hunn et scho gesot -, sinn an eiser kollektiver Responsabilitéit an net nëmme an der Responsabilitéit vu 60 Memberen an dëser Chamber, an iwwert dës Chamber eraus vun der gesamter Kollektivitéit an eiser Gesellschaft. An ech hoffen, dass déi responsabel Bierger an eise Land, mä och iwwer eist Land eraus, un där Debat deelhuele, déi dat suscitíert. An et ass nëmme, wa mer informéiert bleiwen, Här President, wa mer informéiert sinn, dass mer dës Froen op eng demokratesch Aart a Weis léise kënnen.

Als Politiker, Här President, hat ech mat dësem Projet enorm Problemer, enorm Problemer, well ech am gudden Glawen, nodeem op Regierungssäit - wéi soll ech soen? - keng Oppositione koumen, nodeem de Conseil d'État zu deem ganzen Text e positiven Avis ofginn hat, muss ech soen, awer zimlech duerjener war, wéi d'Oppositione vun alle Säite koumen, haaptsächlech ënner dem Impuls vun där Organisatioun, déi sech „Greenpeace“ nennt - déi awer net vill Friddleches u sech huet,...

(Hilarité)

...an déi mat hire Mercenaren och haut de Mëtteg erëm hei virun der Chamber an am Chambersgebai selwer hir Combats d'arrière-garde duerchgezunn hunn -, mä et war déi Organisatioun, déi eng ganz Rei Kolleegen och heibannen zu anere Sentimenter gefouert huet.

Ech muss lech soen, dass ech verwonnert war iwwert déi Koalitioun, déi sech do gemaach huet. Et huet elo kee Wäert, dass ech lech nach eng Kéier virlesen, wat zum Beispill d'Chrëschtlech-Sozial Vollekspartei de 15. November 2000 an engem Communiqué gesot huet, wou d'Häre Schank an Ady Jung eng Delegatioun vu Greenpeace empfaang hunn.

Ech kann lech och soen, dass de Rapporteur vun dësem Projet den 20. Dezember 2000 mat Greenpeace zesumme war a wat hien deemools gemengt huet. Hien huet deemools gemengt, an et ass him och gelonge mat Hëllef vun aneren: „...vorerst dieses Gesetz nicht in Luxemburger Recht umzusetzen“. Dat ass gelongen.

Ech wëll lech och erspueren - dat kënnt Dir alles noliesen -, wat eisen Äerbëschof den 8. Dezember 2000 heizou gesot huet - deen huet zwar net gesot, mir sollen d'Gesetz net ëmsetzen, dat wëll ech ganz kloer soen.

Mir, also d'Regierung huet dann - an ech war domadder d'accord, Här President -, decidéiert, fir déi national Ethikskommissioun bei deem Text ëm hiren Avis ze froen. Deen Avis koom de 5. Februar 2002. An deem Avis huet eng Majoritéit vun de Membere vun der Ethikskommissioun sech dofir ausgeséckert, deen Text net ëmzesetzen, eng Minoritéit war anerer Meenung, an et ass dann de 26. Februar 2002, Här President, an dësem Haus zur Ofstëmmung à l'unanimité vun där faméiser Motioun Ripinger koom, déi gefrot huet, dass déi Direktiv sollt renégociéiert ginn.

Ech hat der Chamber deemools gesot, dass een eng Renégociatioun wuel kéint froen, mä dass d'Initiativrecht eleng awer géif bei der Commissioun leien. Et ass gefrot ginn, dass eng Interventioun soll beim Office européen des brevets gemaach ginn, déi eigentlech nâischt domat ze dinn haten; mä och dat ass geschitt. An et sollt een eng Ronde de discussion internationale concernant le droit des brevets féieren, an och déi Ronde internationale ass geschitt, an et huet sech, Här President, esou munches gedomt.

De 15. November 2002 huet den Europäesche Conseil d'Memberstaten opgefuerdert, d'Direktiv ohne Wenn und Aber ëmzesetzen, dat trotz engem vibranten Appel, deen eng Organisatioun, déi „Action Solidarité Tiers-Monde“ heescht, ënner der Fieder vun hirem Editorialis, dem Här Marc Elvinger, deemools geschriwwen hat: «Monsieur Juncker, transformez l'essai!» Den Essai war, dass de Conseil européen eis dat confirméiert huet, wat ech der Chamber virdu schonn an allen Tounarte gesot hunn.

Den 29. Januar 2003 huet en Här, an zwar dee bei ville beléiften, europäesche Kommissär Fritz Bolkestein eis opgefuerdert, déi Direktiv ëmzesetzen. Hien huet dat de 25. Juni 2003 nach eng Kéier gemaach, a well an där Entrevue am Joer 2000 d'CSV-Fraktioun den Engagement geholl hat, fir och déi Problematik um Benelux-Niveau ze évoquéieren, war ech schrecklech froen an ech war iwwerzeegt, elo ass d'Situatioun deblockéiert, wéi d'Benelux-Parlament à l'unanimité, dat heescht och mat de Stëmme vun alle Verrieder vun de Parteien hei an dësem Haus, gesot huet, et soll een déi Direktiv ëmsetzen. Si hate véier Wieder proposéiert, déi ee kéint...

(Interruption)

Jo: gène, fonction et application industrielle, déi véier Wieder. An ech hunn och de President vun der Commissioun direkt wësse gelooss, dass et fir mech kee Problem wier, fir dat an d'Gesetz anzuschreiwen; si sollten et just maachen an dann ëmsetzen. Et ass leider nâischt geschitt.

Et ass also elo, duerch den Impuls vun eise Rapporteur, dee gläichzäiteg President ass vun der Commission de l'Économie - well mer hu jo elo keng Ethikskommissioun méi -, wou dee Projet erëm op den Ordre du jour koom. Ech wéilt him am Numm vu menger Fraktioun villmools Merci soe fir déi vill Aarbecht, déi vill Méi, déi hie sech ginn huet, wou hien u sech selwer geschafft huet, fir 62 Méint, nodeem hien déi éischt Positioun ageholl hat, elo mat enger Rei Amendementen, déi hie selwer an och de Virriedner, den honorabelen Här Patrick Santer, hei exposéiert huet, dann deen Text hei der Chamber zum Vote virzeschloen.

Ech, Här President, hätt virgezunn, dass mer beim ursprüngelechen Text bliwwen wieren, ech kann awer

och mat dësem Text liewen. Ech muss just der Chamber soen, dass ech d'Gefill hunn, wann éieren den Europäesche Gerichtshaff géif mat där enger oder där aner Dispositioun saiséiert ginn, an hie géif déi dann net konform fannen - wat méiglech ass, wat awer och vläicht net geschitt, mä wann dat géif geschéien -, da si mer an där penibeler Situatioun, dass mer nach eng Kéier un dësen Text schaffe ginn, dass mer nach eng Kéier, well mer sinn da genau an där Situatioun, wou mer haut sinn, deen Text missten op de Leescht huelen.

Ech perséinlech, Här President, sinn der Meenung, dass mer esou een Text wéi deen haut oder en ähnlechen Text, am léifsten awer deen ursprüngelechen Text, hätte kënne scho viru fénnef Joer a Lëtzebuurger Recht ëmsetzen. Mir hätten eis do vill Misär mat der Commissioun erspuert.

Här President, mir hate bei eis an der Fraktioun eng laang Diskussioun driwwer, ob mer dësen Text sollte stëmmen oder net, net well en net an der ursprüngelecher Form ass, mä einfach wéinst deenen ethesche Problemer, déi sech stellen an déi jiddfer Einzelne fir sech beäntweren muss.

A mir hunn als Fraktioun ganz kloer decidéiert, dass an esou engem Projet wéi deem hei kee Fraktiounszwang wier an dass jiddferen an esou engem Projet wéi deem heiten no sengem Wëssen a Gewësse muss decidéieren, well an dëse Froen, Här President, an esou eminent ethesche Froen wéi dësen, ass jiddferen eleng, jiddferen eleng mat sengen Hoffnungen, déi hien an esou eng Technologie ka setzen, jiddferen awer och mat senger Bedenken, mat senger Froen, mat sengen Interrogatiounen.

Ech perséinlech, Här President, gleewen un de Fortschrëtt. Ech perséinlech, Här President, hunn och Vertrauen an de Bon sens vun der Mënscheit, wëssend, dass et ëmmer erëm Leit gétt, déi vun Pad vun der Tugend ofkommen. An, Här President, heibanne sinn der jo vill, déi sech och op chrëschtlech Wäerter berufen. Ech sinn net esou bewandert wéi si an der Bibel, duerfir, Här President, hunn ech mer missen e Saz opschreiwen, deen ech gäre géif kommentéieren an der Genesis, Buch 3, Versen 22 bis 24. Ech kann lech et elo op Däitsch, op Franséisch oder op Latäin, wéi Der wéilt, zitieren. Ech maachen et op Däitsch, et ass méi einfach.

■ **Mme Anne Brasseur (DP).** - Macht et esou, wéi Dir et geléiert hutt.

■ **M. Henri Grethen (DP).** - Voilà. Merci, Madame Brasseur.

„Dann sprach Gott, der Herr: Seht, der Mensch ist geworden wie wir. Er erkennt Gut und Böse. Dass er jetzt nicht die Hand ausstreckt, auch vom Baum des Lebens nimmt, davon isst und ewig lebt!“ Ech kéint nach weiderfueren, Här President, mä ech wëll hei soen: De Mënsch ass keng Maschinn! De Mënsch ass kee Computer! De Mënsch ass keen Déier! De Mënsch ass deen Eenzege, dee kann zwëschen Gutt a Béis ënnerscheeden, wéi et schonn zënter e puer tausend Joer an der Bibel steet.

(Interruption)

Et ass elo un eis, Här President, ze decidéieren, nodeem mer vum Bam vum Wësse giess hunn, ob mer erëm gären zréck ginn an de Garten Eden, fir d'Fruucht vum Bam vum Liewen ze huelen, fir d'Genen am mënschleche Kierper ze änneren an der Hoffnung, méi laang, wann net éiweg ze liewen.

Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

(Interruptions et hilarité)

M. le Président. - Merci, Hâr Grethen. Nächste Riedner, deen ageschriwwen ass, dat ass den Hâr Kox. Dir hutt d'Wuert, Hâr Kox.

M. Henri Kox (DÉI GRÉNG). - Hâr President, Dir Dammen an Dir Hâren, no esou enger Ried ass den Iwwergank natierlech e bësse méi brutal, wann ech erëm op eis méi Terre-à-terre-Diskussioun vum der Brevetabilitéit zréck wëllt kommen.

Also, déi Fro «Que peut-on faire breveter?» ass jo elo während zwou Stonnen a sech hei des Laangen an des Breeden diskutiert ginn. Ech vu menger Sait wëll natierlech och déi eng oder déi aner Ergänzung dozou ginn an och vläicht am Virfeld direkt soen, dass déi gréng Fraktioun natierlech vill Problemer mat dëser Direktiv huet an och hat an der Vergaangenheet an dass mer se, esou wéi se de Moment virläit, och net wäerte stëmmen.

Une voix. - Jo!

M. Henri Kox (DÉI GRÉNG). - D'Ëmsetzung vun der Biopatent-Direktiv 98/44 huet, dat hutt Der héieren, scho munnech Diskussioun lassgebrach a wäert an der Zukunft - an dat ass och scho gesot ginn - munnech Kappzerbriechen mat sech bréngen. Déi Diskussioun si jo och net nëmmen hei a Lëtzebuerg gefouert ginn, mä déi si wäit, wäit gefouert ginn an zumindest an der Europäescher Unioun ganz déif gräpënd. Ech wäert och a sech da komplementär Ergänzungen zu deem, wat alles schön haut hei gesot ginn ass, liwweren.

Meng dräi Virriedner hu schonns vill Aspekter vun dëser Ëmsetzung hei beliicht, dëst souwuel wat d'Form wéi och de Fong vun dem Gesetz betrëft. Eng Rei vun den Argumenter kann ech och novollzéien, ouni awer deene kënnen zoustëmmen. Iwwert déi eenzel Etappen ass och, mengen ech, scho ganz vill hei gesot ginn, an dofir erlaabt mer, Hâr Bodyr, dass ech lech da fir Äre mëndlechen a schrëftleche Rapport nach eng Kéier begléckwënschen.

Hâr President, Dir Dammen an Dir Hâren, wann ech virdu vläicht vun engem virleefege Schlusspunkt, geschwat hunn, mengen ech domat, dass dat Gesetz hei haut nach eng ganz Rei vu Verbesserungsvorschläi ka verdroen. Dofir wäerte mir och net ophalen, weiderhin Ännerungen zu deem Gesetz ze proposéieren. Ier ech mech awer mat der eigentlecher Brevetabilitéit wëllt ausenaner setzen, wëll ech nach eng Kéier den Oflaf trotzdeem aus eiser Siicht beliichten.

Dat Gesetz - dat ass och scho gesot - ass ural. D'Direktiv staamt vun 1998, an do virdu war jo och schonn eng siweejährig Debatt am Europaparlament, an do huet et och scho ganz héich Welle geschloen. Lëtzebuerg - ass och scho gesot - huet aacht Joer gebraucht, fir dat da schlussendlech an dat Gesetz hei iwwerzebréngen. Ech mengen, och déi viiregt Chamberssessioun mat esou engem Dossier befaasst huet. Ech wëll eben drun erënneren, dass bei der leschter Chamberssessioun dat net d'Ekonomieskommissioun war, mä eng speziell Ethikskommissioun, déi sech grad mat der Brevetabilitéit vum Liewegen deemools ausenaner gesat huet.

Eigentlech ass et schonn erstaunlech, dass sech an dëser Chamberssessioun eng Ekonomieskommissioun mat esou engem Dossier befaasst huet. Ech wëll eben drun erënneren, dass bei der leschter Chamberssessioun dat net d'Ekonomieskommissioun war, mä eng speziell Ethikskommissioun, déi sech grad mat der Brevetabilitéit vum Liewegen deemools ausenaner gesat huet.

Ech wëll och nach eng Kéier déi Motioun, déi deemools eestëmmeg hei ugeholl gouf, ernimmen, wou iwwer eng Renégociatioun vun der Direktiv iwwer grad déi Zweedäitegkeet, déi hei an der Direktiv steet, sollt nach eng Kéier verhandelt ginn. No där Direktiv - an do

widderhuelen ech mech och nach eng Kéier - ass praktesch näischt méi passéiert.

Dofir menge mer, dass och des Chamber endlech erëm esou eng Ethikskommissioun sollt an d'Liewe ruffen. Et ass virdu gesot ginn - vum Hâr Grethen, mengen ech -, dass eng Rei weider ganz kruzial Froen op eis duer wäerte kommen. Des Weideren ass vum Hâr Bodyr och virdu gesot ginn, wat mir voll ënnerstëtzen, dass sech am Virfeld vun deenen Direktive sollt méi eingehend domadder beschäftegt ginn, zumindest wat alles Ethesches betrëft. Ech erënneren drun: Gen-Sequenzen, embryonal Stammzellen an esou weider an esou fort, an net zulescht och déi ganz Problematik ëm d'OGMen an der Landwirtschaft.

Dofir erlaabt mer, Hâr President, dass ech lech eng Resoloutioun iwwerreechen, fir drop hinzuweisen, dass mir vun der Grénger Partei verlaangen, erëm esou eng Spezialkommissioun hei an der Chamber anzeféieren.

Résolution 1

La Chambre des Députés, considérant:

- que les récents travaux de transposition sur le brevetage du vivant dans la seule Commission de l'Économie furent insatisfaisants, dû à la complexité du sujet;

- qu'une commission spéciale «Éthique» a fonctionné de 2001 à 2004 sur des sujets aussi divers que la transposition de la directive 98/44, la médecine palliative et l'euthanasie ou les organismes génétiquement modifiés;

- que cette commission spéciale fut aussi à l'origine d'une motion unanimement acceptée et invitant le Gouvernement à la renégociation de la directive 98/44, dite «sur le brevetage du vivant»;

- que des questions touchant à l'éthique et aux valeurs fondamentales d'une société doivent être traitées indépendamment de leur intérêt économique ou financier à court terme;

- que des sujets à venir tels que la recherche sur les cellules souches, les OGM et la biotechnologie en général, de même que la politique de recherche ont également de fortes implications éthiques;

décide

- de réinstaurer une commission spéciale «Éthique».

(s.) Henri Kox, Claude Adam, François Bausch, Camille Gira, Viviane Loschetter.

Que peut-on breveter? Dat war dat, wat ech am Virfeld gesot hunn. Dat ass, wat haut de Mëtteg jo och des Laangen an des Breeden erkläert ginn ass. Ech wëllt och ganz kuerz nach eng Kéier deen Ënnerscheid widderhuelen, et ass scho gesot ginn, tëschtent Entdeckung an Erfindung.

Eng Entdeckung gemengerhand ass jo dat, wat an der Natur schonn existéiert, an dat ass aus europäesche Gesiichtspunkte bis elo emol nach net hei patentéiert ginn. Eng Erfindung dergéint ass, wéi och scho gesot ginn ass, ëmmer eng geeschtig Leeschtung vun engem Mënsch a Form vun engem techneschen Handeln; dat heescht, hien huet selwer eppes do erabruucht, dat a sech de Stand vun der Technik och erweidert an entsprechend ënnert d'Regele vum Brevetage fält, wat zur Folleg huet, dass déi intellektuell Leeschtung entsprechend geschützt gëtt. A wann déi net geschützt gëtt, kënnst déi och net zu engem néidege Réckhalt.

Well d'Fuerschung awer haut ëmmer méi wäit an ëmmer méi déif an déi mënschlech Bestanddeeler awierkt, ass an deem Sënn och schonn eng Erfindung, wann e Fuerscher en Naturstoff isoléiert, wéi dat bei de Gensequenzen de Fall ass, an dëst ëmmer nees zur

Verfügung ka stellen. Patentéierfäeg ass dës Leeschtung dann, wann de Fuerscher zousätzlech eng praktesch Verwäertungsméiglechkeet fir dee Stoff opweise kann. Wann et sech bei deemem Stoff elo ëm mënschlech Gensequenzen eben handelt, gëtt d'Saach natierlech komplizéiert, an d'Fro «Que peut-on faire breveter?» gëtt dann ëmmer méi schwéier ze beäntweren, besonnesch aus etheschen Iwwerleeungen eraus.

Déi Gréng sinn awer net am Prinzip géint esou eng Brevetabilitéit, och am Zesummenhang mat der Biotechnologie. Et stellt sech ëmmer déi Fro vun eiser Sait: Wéi eng Biotechnologie wëlle mer dann och iwwerhaapt an der Zukunft? Wësend, dass natierlech eng ganz Rei vun ekonomeschen a gesondheetlechen Entwicklungspotenzialer mat der Biotechnologie verbonne sinn, vermësse mir awer nach ëmmer déi genau Stoussrichtung vun der jëtzegeger Regierung, wouhin d'Biotechnologie dann elo schlussendlech hei a Lëtzebuerg geet.

Ass et elo déi rout, déi sou genannt medezinesch Biotechnologie, déi mer wëlle forcieren, do wou sech jo elo bekanntlech eng ganz Rei vun hoffnungsvolle Resultater erwaart ginn, déi awer gläichzäitig eng etlech ethesch Froen opwerfen? Ech wëll hei just op deen héije Fall vun südkoreanesche Forscher Hwang Woo-Suk erënneren. Well et grad an der Biomedizin ëm vill Geld geet - wéi virdu och scho vum Hâr Grethen gesot ginn ass -, sinn d'Forscher natierlech ëmmer méi engem groussen Drock ausगत an d'Fälschung bleiwen deemno net aus.

Oder ass et vläicht déi gréng Biotechnologie, déi mer hei zu Lëtzebuerg wëllen ustriewen? Ech mengen, sou wäit ech d'Entwécklung an deene leschte Joren hei a Lëtzebuerg beobachtet hunn, si mer do - an dat queesch duerch d'Parteien - méi retizent. Et ass net fir näischt, dass sämtlech Bauernassociatiounen zesumme mat Entwécklungs- an Ëmweltschutzorganisatiounen eng Petitioun beim Chamberspräsident eragereecht hunn, fir géint genmanipuléiert Organisme virzegoen - mä ech kommen nach méi spéit op d'Problematik vun den OGMen ze schwätzen.

Oder ass et vläicht déi sou genannte wäiss Biotechnologie, déi mer wëllen hei zu Lëtzebuerg propagéieren? Eng wäiss Biotechnologie, wou e kontrolléierten Asaz vu biotechnologesche Verfahren an zoen industriellen Anlage benotzt gëtt. Och bei dëser Technik gëtt erëm vu groussen Erwaardungen geschwat a se soll souguer e Bäitrag zum Ëmwelt- a Ressourcenschutz maache kënnen.

Ech wär dofir frou, Hâr Wirtschaftsminister, fir vun lech herno vläicht kuerz an Ärer Stellungnahme Punkt doriwwer oder zumindest eppes doriwwer ze héieren, well anscheinend ass jo och do eng Studie an Optrag gi ginn, sou dass vläicht do déi éischt Resultater scho virleien.

Zréck awer zur Direktiv 98/44 a méi speziell zu der Frostellung: Wéi wäit soll a kann dat Patent dann elo gräifen? Wéi wäit d'äerf a kann de sou genannte Stoffschutz, wéi déi Däitsch soen, am Zesummenhang mam Liewege wierken? Dëst war an ass nach ëmmer de grouse Sträitpunkt an hie bleibt och fir mech an deemem Gesetz net eendäiteg geregelt. Mir hätten eis dofir méi eng couragéiert Approche gewënscht.

Wa scho Stoffschutz, dann awer just mat engem sou genannte funktionsgebundene Stoffschutz - an dat ass schonn des Laangen an des Breeden hei vum Hâr Santer

erkläert ginn. Da wierke jo entsprechend Patentéierungsregelen an ech widderhuele se nach eng Kéier.

- Et muss sech ëm eppes Neies handelen.

- Et muss eng innovativ Handlung virleien.

- An drëttens, et muss eng technesch Uwendung méiglech sinn.

De Stoff selwer awer, am Fall vu Gensequenzen, wéi virdu scho gesot, soll dobäi net kënnen brevetéiert ginn.

Den Zougang zu genesesche Ressourcen d'äerf net duerch Monopolrechter blockéiert ginn. Et ass dofir net sënnavoll, e Brevet op d'Isolierung vun engem eenzelne Gen ze erdeelen. Vill méi soll just séchergestallt sinn, dass biotechnologesch Inventiounen brevetéiert kënnen ginn. Dëst d'äerf sech eben net an enger Ausweidung vum Brevet op d'Substanz selwer erstrecken.

Déi rezent Entwécklungen an Erkenntnisser an Europa, souguer an der Welt, weisen, dass mer mat dem ageschränkte Stoffschutz richteg leien. Dofir hunn déi Gréng an der Kommissioun d'Approche ënnerstëtzt, deen ominéisen Artikel 5ter, Absatz 3, duerch déi franséisch Formulierung am Gesetzestext ze ersetzen, deen folgende Wortlaut huet: «Seule une invention constituant l'application technique d'une fonction d'un élément du corps humain peut être protégée par brevet. Cette protection ne couvre l'élément du corps humain que dans la mesure nécessaire à la réalisation et à l'exploitation de cette application particulière. Celle-ci doit être concrètement et précisément exposée dans la demande de brevet.»

Domat soll all weider Protection absolue vun enger Substanz ënnerbonne ginn, sou dass eng weider Applicatioun, déi zum Beispill op d'äerwelwechter Gensequenz berout, och brevetéiert ka ginn, ouni dass d'oraus Konsequenze fir den zweete Brevet ze erwaarde sinn.

Mir hätten eis awer gewënscht, dass den Artikel 5ter, Absatz 2 komplett aus dem Gesetz gestrach gi wär, fir domat all Zweedäitegkeet ze ënnerbannen. Och deen Artikel huet nämlech folgende Wortlaut: «Un élément isolé du corps humain ou autrement produit par un procédé technique, y compris la séquence ou la séquence partielle d'un gène, peut constituer une invention brevetable, même si la structure de cet élément est identique à celle d'un élément naturel.»

Dofir hu mir als Gréng den Avis complémentaire séparé vum Statsrot voll a ganz ënnerstëtzt. D'Begrënnung vum Avis complémentaire séparé vum Statsrot ass folgenden: «Or, en maintenant le paragraphe 2 de l'article 5ter, le texte proposé par la Chambre de Députés ne répond pas aux critiques majeures de la Commission consultative nationale d'éthique, qui dit dans son avis: 'Du point de vue juridique il n'en est pas moins contestable d'affirmer dans le premier paragraphe que le corps humain ne peut faire l'objet d'une invention brevetable et d'admettre dans le deuxième paragraphe qu'un élément isolé de ce corps humain peut constituer une invention brevetable'».

Sécherlech - an dat ass och schonn hei gesot ginn - gëtt dës allgemeng Brevetabilitéit duerch deen neien drëtten Paragraph ofgeschwächt; d'Zweedäitegkeet bleift awer ëmmer nach bestoen.

Dëse Gesetzestext entsprécht dofir och net där Motioun, déi de 26. Februar 2002, also praktesch viru genau véier Joer, hei vun alle Fraktiounen eestëmmeg ugeholl gouf. Ech zitieren lech e Passage aus där Motioun. Sou ass do zum Schluss vun där Motioun ze liesen: «Invite le Gouvernement à demander la renégociation des articles donnant lieu à ambiguïté...» also

d'Zweedäitegkeet «... entre la brevetabilité de la matière vivante et des inventions proprement dites, notamment les dispositions de l'article 5, alinéa 2.»

Dofir hunn déi Gréng an der Chamberskommissioun virgeschloen, sou wéi dat och vum Avis séparé vum Statsrot virgeschloen gouf, fir déi franséisch Versioun vollstänneg ze iwwerhuelen an d'Paragraphen 2 an 3 vum Artikel 5ter duerch deen uewe genannten neien drëtten Paragraph vollstänneg ze ersetzen.

Hâr President, erlaabt mer dofir den Dépôt vun engem Amendement, dee grad erëm an déi Richtung ziilt.

Amendement 1

L'article 5ter sera amputé de son alinéa 2 et s'intitulera comme suit:

Art. 5ter

1. *Le corps humain, aux différents stades de sa constitution et de son développement, y compris les cellules germinales, ainsi que la simple découverte d'un de ses éléments, y compris la séquence totale ou partielle d'un gène, ne peuvent constituer des inventions brevetables;*

2. *Seule une invention constituant l'application technique d'une fonction d'un élément du corps humain peut être protégée par brevet. Cette protection ne couvre l'élément du corps humain que dans la mesure nécessaire à la réalisation et à l'exploitation de cette application particulière. Celle-ci doit être concrètement et précisément exposée dans la demande de brevet.*

Ancien article:

Art. 5ter

1. *Le corps humain, aux différents stades de sa constitution et de son développement, y compris les cellules germinales, ainsi que la simple découverte d'un de ses éléments, y compris la séquence totale ou partielle d'un gène, ne peuvent constituer des inventions brevetables;*

2. *Un élément isolé du corps humain ou autrement produit par un procédé technique, y compris la séquence ou la séquence partielle d'un gène, peut constituer une invention brevetable, même si la structure de cet élément est identique à celle d'un élément naturel;*

3. *Seule une invention constituant l'application technique d'une fonction d'un élément du corps humain peut être protégée par brevet. Cette protection ne couvre l'élément du corps humain que dans la mesure nécessaire à la réalisation et à l'exploitation de cette application particulière. Celle-ci doit être concrètement et précisément exposée dans la demande de brevet.*

Ad Amendement:

Vu que la Chambre des Députés a demandé en février 2002 par une motion la renégociation «des articles donnant lieu à ambiguïté entre brevetabilité de la matière vivante et des inventions proprement dites, notamment les dispositions de l'article 5, alinéa 2» et que cette renégociation n'a pas eu lieu jusqu'à présent, il est indispensable que le législateur luxembourgeois clarifie ces ambiguïtés autant que possible lors de la transposition de la directive européenne. La modification proposée ne me semble aucunement contraire à l'esprit de la directive pour plusieurs raisons:

a) La même transposition de l'article 5 fut choisie par le législateur français;

b) Le Conseil d'État, dans son avis complémentaire séparé du 11 octobre 2005, approuve cet amendement «pris dans un souci de précision et en cohérence avec l'esprit de la directive» et propose de suivre sur ce point le législateur français;

c) La Cour Européenne de Justice, dans son arrêt du 9 octobre 2001, a explicitement précisé que les

éléments du corps humain «ne sont eux-mêmes pas davantage brevetables et leur découverte ne peut faire l'objet d'une protection. Seules peuvent faire l'objet d'une demande de brevet les inventions qui associent un élément naturel à un procédé technique permettant de l'isoler ou de le produire en vue d'une application industrielle.»;

d) Dans son rapport au Conseil et au Parlement européen du 14 juillet 2005, la Commission européenne déclare «ne pas avoir l'intention, pour l'instant, de prendre position sur la validité de la transposition conformément au choix arrêté entre un champ d'application classique et un champ d'application limité de la protection des séquences de gène» et permet donc indirectement une interprétation plus restrictive de l'objet du brevet;

e) Le 26 octobre 2005, le Parlement européen a exigé dans une résolution sur le brevetage des inventions biotechnologiques, que l'objet du brevet soit interprété restrictivement, qu'il ne couvre pas la substance elle-même, mais soit limité à la fonction de cette substance.

(s.) Henri Kox, Claude Adam, François Bausch, Camille Gira, Viviane Loschetter.

D'Angscht, dass mir domadder dem Geescht vun der Direktiv net méi voll entspreche géifen an domat negativ Konsequenzen ze erwaarde sinn, kënnen mir net deelen. Dogéint schwätzen nämlech eng ganz Rei vu rezenten Aussoen an Dokumenter, déi och hei schonn deels zitëiert goufen.

Ech wëll dofir nach eng Kéier déi fir déi Gréng wichteg dräi Grënn zitëieren.

1. D'Urteel vun der Europäescher Cour de Justice vum 9. Oktober 2001 schwätzt eng ganz kloer Sprooch, an ech zitëieren dobäi d'Begrënnung 72 aus deem Urteel: «En ce qui concerne les éléments du corps humain, ils ne sont eux-mêmes pas davantage brevetables et leur découverte...» - an et ass virdrun iwwert d'Découverte diskutéiert ginn, déi net patentéiert sollt sinn - «... ne peut faire l'objet d'une protection. Seules peuvent faire l'objet d'une demande de brevet, les inventions qui associent un élément naturel à un procédé technique permettant de l'isoler ou de le produire en vue d'une application industrielle.»

Aus deem Urteel ass jo bekanntlech eréischt d'Debatt a Frankräich richteg lassgaangen. Wat jo schlussendlech zu dem neie Paragraph 3, dee mir an eisem Gesetz iwwerholl hunn, gefouert huet.

2. En zweete Grond, dee fir eng méi eendäiteg Formulierung schwätzt, geet aus dem Rapport selwer vun der Commission au Conseil et au Parlement européen vum 14. Juli 2005 ervir, wou ze liesen ass: «La Commission n'a pas l'intention, pour l'instant, de prendre position sur la validité de la transposition conformément au choix arrêté entre un champ d'application classique et un champ d'application limité de la protection des séquences de gène.»

Dës Ausso vun der Kommissioun weist, dass sech d'Kommissioun méttlerweil och bewusst ass, dass eng méi restriktiv Ausleeung bei der Patenterdeelung vu Wichtegkeet ass.

3. A schlussendlech en drëtten Grond - deen ass och vum Rapport virdrun genannt ginn -, deen op eng Resolutioun vun dem Europäesche Parlament vum 26. Oktober 2005 iwwert de Brevetage des inventions biotechnologiques zréckzeféieren ass.

Duerch dee Votum schwätzt sech d'Europäescht Parlament nämlech fir méi eng ageschränkten Ausleeung vum Brevet aus, sou dass déi juristesche Protektioun sech eleng op d'Funktions, déi am Brevet definéiert gouf, beschränkt an net op de Stoff selwer.

«En opérant ce choix, le Luxembourg pourra par ailleurs contribuer à renforcer la position des États membres qui ont opté pour une interprétation restrictive de la directive.»

Dëse Passage aus dem Här Bodry sengem Rapport wär jiddefalls da méi couragéiert a méi éierlech, wa mer effektiv deen Artikel 2 ewechloossen. Mat Ärem positive Vote iwwert dës Amendementer kënn Der all nach eng Kéier Äre Courage ënner Beweis stellen, an déi Zweedäitegkeet, déi momentan nach ëmmer an deem Gesetzestext dran ass, eliminéieren.

Den Här President Weiler - erlaabt mer, dass ech do op den Här Weiler zréckkommen - huet bei der Petitiounsiwwerreechung géint dëst Gesetz vun deene virgenannten Associatiounen an der Chamber am Zesammenhang mat der Brevetabilitéit vu liewegen Organismen gesot, dass et sech bei deem Gesetz ëm eng Gewëssensfro handelt, an dass hien d'Suerge voll a ganz géif deelen.

Här President, oder Här President Weiler, ech kann lech dobäi nëmmen ënnerstëtzen! Dir Dammen an Dir Hären, Dir hutt effektiv herno de Choix!

(Interruption)

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, net nëmmen hei zu Lëtzebuerg, mä europawäit huet sech d'Diskussioun iwwert den Derfir oder Dergéint vu Patenter haaptsächlech ëm d'Aspekter vum Mënsch konzentréiert. Alles, wat sech am Beräich vun der Déieren an der PlanzWelt ofgespillt huet, ass an den Hannergrond geréckelt. Dobäi ass grad an deene Beräicher och eng rasant Entwécklung ze beobachten.

Och an der Ekonomieskommissioun hu mer eis kaum mat där Problematik befasst. Ech hätt mer gewënscht, dass mer eis nach eng Kéier ëm déi Problematik bekëmmert hätten. Och eng Agrarkommissioun hätt nach misse mat abezu ginn. Mä wat nach net ass, ka jo nach ëmmer kommen.

De momentanen Handlungsspillraum fir en ageschränkten Stoffschutz op Planzen an Déieren ass am Géigesaz zum Beräich vum Mënsch nach méi kleng. Den ageschränkten Stoffschutz bei Planzen an Déiere gouf leider a kengem Land a seng respektiv Gesetzer ageschriwwen. Och d'Kommissioun gesäit momentan do keen Handlungsbedarf. Och hei kann ee sech méi en ageschränkten Stoffschutz virstellen. De Wee, deen hei an der Ëmsetzung begaangt gëtt, hält zwar eng ganz Rei vun Ausnahmen bereet, déi sou genannte Bauereprivilegien, déi et dem Bauer oder dem Züchter zum Beispill nach erlaben, trotz Patent Züchtungen a Reproduktiounen a sengem Betrib fir eegen Zwecker duerchzeféieren.

Et weist sech awer an der Praxis, dass d'Bauern ëmmer méi an eng Ofhängegkeet vu grouse Konzerne schlidderen an d'Dominanz vun eenzelne Firmen ëmmer méi grouss gëtt. Besonnesch am Beräich vun de genmanipuléierten Organismen, de sou genannten OGMen, ass ëmmer méi eng grouss Konzentratioun an Dominanz vun e puer Firmen festzestellen. Dëst entsprécht awer bei wäitem net den Erwaardungen vun de Baueren, an och net vun de Verbraucher. Déi grouss Majoritéit - iwwer 70%, souguer 80% - vun de Verbraucher a Bauere lehnen dës Aart vu Landwirtschaft respektiv Liewensmëttel of, well et sech ëm en irréversibelt Experiment an der fräier Natur handelt, mat verheerenden Auswierkungen op d'Ëmwelt, der Biodiversitéit oder der Gesondheet.

An engem rezenten Artikel am „Monde“ vum 9. Februar gouf nach eng Kéier op d'gesondheetlech Geforen am Zesammenhang vun den OGMen higewisen. Sou weist sech, dass bei längerer Fiddung

mat genmanipuléiertem Soja d'Liewerzelle vu Rate sech modifizéieren. Ech hoffen, dass mer zumindest hei an Europa, oder dass d'Politik endlech erkennt, dass mir mat dëser Technologie um Holzwee sinn, an dass de Bierger hei an Europa endlech eescht geholl gëtt.

Dass den Handlungsspillraum vum Stoffschutz fir Planzen an Déiere méi kleng ass, wëllt awer net heeschen, dass mir guer näischt innerhalb vum deemem Gesetz nach këinte verbesseren. Duerfir hat ech nach an der Sitzung vum 15. Dezember weider dräi Amendementer proposéiert, woubäi den éischten Amendement den Ënnerschied tëscht Découverte an Invention nach eng Kéier soll ënnersträichen. Sou hu mir proposéiert am Artikel 5bis, den Zousaz ze schreiwen: «peut servir de base à une invention» - et ass jo dat grad, wou déi grouss Angscht besteet -, sou dass eng isoléiert biologesch Matière aus engem natierlechen Ëmfeld just d'Basis vun enger Invention duerstelle kann. Leider gouf deen Amendement net vun der Kommissioun zréckbehalen.

Gläichzäiteg hu mir eng Dispositioun vun der Convention de Rio iwwert d'Biodiversitéit wëllen aschreiwen. Dës Dispositioun verlaangt eng méi juste an équitabel Verdeelung vun de Resultater aus biotechnologeschen Inventionen, besonnesch mat Drëttwëltnänner. Déi Dispositioun soll deemno net am Gesetz, mä an de Commentaire vum Gesetz extra ernimmt ginn.

Dat zweet Amendement ass eng logesch Suite vum éischten, duerfir ginn ech hei net speziell dodrop an.

D'Fro, fir méi eng Rechtssécherheet am Fall vun enger onfräiwëlleger Kontaminatioun vu konventionellen oder biologesche Kulturen duerch Polleflug aus OGM-Planzen, stellt dat drëtt Amendement duer, wat folgende Wortlaut huet: «La protection visée aux articles 47ter et 47quater ne s'étend pas à la matière biologique obtenue par reproduction non intentionnée ou techniquement inévitable par un agriculteur à des fins d'exploitation agricole.»

Souwuel déi Däitsch, d'Éisträicher wéi d'Schwäizer hunn esou eng Dispositioun an hire respektive Gesetzer integréiert. D'Kommissioun wéi de Wirtschaftsminister hunn dës Amendementer ënnerstëtzt, wollten awer aus prozedurale Grënn dës Amendementer net méi an d'Gesetz integréieren - wat ech vläicht verstinn, awer net gutt heeschen. Duerfir gouf och en entspreche Rapport vun der Ekonomieskommissioun ausgeschafft, fir dësen Deel an d'Gesetz iwwert d'Koexistenz, wat de Moment an der Agrarkommissioun behandelt gëtt, vum Landwirtschaftsministère ze integréieren.

Ech war awer méi wéi erstaunt iwwert d'Approche vum Landwirtschaftsminister während enger éischer Reunion an iwwert d'Ausso, fir dësen Artikel net onbedéngt esou ze integréieren. Prozedural war et sécherlech méi wéi bedenklech, fir iwwer eppes ze diskutéieren, wou nach kee Rapport virlooch, dee jo eréischt deeselwechten Dag vun der Ekonomieskommissioun ugeholl gouf. Hei ginn ech och de Memberen vun der Agrarkommissioun Recht, déi sech natierlech iwwerrumpelt gefillt hunn, an duerfir och net zum Inhalt Stellung konnten huelen.

Aus der Reaktioun vun Här Landwirtschaftsminister hunn ech awer méi eng nuancéiert Haltung kënnen eraushéieren. Ech hoffen awer, dass eise Landwirtschaftsminister sech fir d'Suerge vun der BauereWelt interesséiert, an dës vläicht net grad übleche Wee matdréit.

Ech mengen, nodeem elo de Rapport N°5380/4, verschéckt ginn ass, an deementspreechend jo och konnt analyséiert ginn, dass mer deen Artikel ganz gutt innerhalb vum Koexistenzgesetz N°5380 integréieren kënnen.

Här President, ech hunn och duerfir eng entspreche Motioun preparéiert, déi virgesäit, déi Problematik innerhalb vun der Agrarkommissioun ze behandelen, an d'Patentgesetz vum 1992 iwwert dee Wee ze änneren. Gläichzäiteg kënn ee sech och nach eng Kéier iwwert déi berechtigt Suerge, wat de Stoffschutz bei Déieren a Planzen ugeet, ënnerhalen.

Motion 1

La Chambre des Députés,

considérant:

- qu'en cas de coexistence entre l'agriculture conventionnelle ou biologique et l'agriculture d'OGM, il est tout à fait possible que des graines ou des plantes brevetées se retrouvent accidentellement dans des exploitations conventionnelles ou biologiques;

- que l'agriculteur canadien Percy Schmeiser fut attaqué en justice pour avoir planté illégalement un colza génétiquement modifié et breveté, bien que la contamination de son exploitation agricole par les semences brevetées fut non intentionnelle et que la société Monsanto argumenta que l'agriculteur devait toujours payer des dédommagements, peu importe si la contamination est accidentelle ou non;

- qu'il est essentiel de protéger également les agriculteurs luxembourgeois contre toute réclamation des titulaires de brevet en cas de présence accidentelle ou techniquement inévitable de matière biologique brevetée; que lors de sa réunion du 15 décembre 2005, la majorité des membres de la Commission de l'Économie ainsi que le Ministre de l'Économie présent au cours des discussions ont approuvé les idées sous-jacentes à l'amendement de M. Henri Kox;

- que la Commission a proposé d'intégrer la formulation suivante non pas à travers le projet de loi N°4673, mais par le projet de loi N°5380: «La protection visée aux articles 47bis et 47ter ne s'étend pas à la matière biologique obtenue par reproduction non intentionnelle ou techniquement inévitable par un agriculteur à des fins d'exploitation agricole.»;

- que cette protection explicite a également été retenue par les législateurs allemand, autrichien et suisse;

invite le Gouvernement:

- à intégrer le contenu de cet amendement dans le projet de loi N°5380 portant réglementation du commerce des semences et plants et concernant la mise en culture de semences et de plants génétiquement modifiés, qui modifiera la loi du 20 juillet 1990 du régime des brevets d'invention.

(s.) Henri Kox, Claude Adam, François Bausch, Camille Gira, Viviane Loschetter.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech kommen zum Schluss vu menger Interventioun, a wëllt awer nach kuerz op zwou wichteg Informatiounen hiweisen. Déi éischt Informatioun stoung den 19. Januar am „Monde“, a bericht iwwer e Prozess vun de Faucheurvolontairen, déi fräigesprach goufen, well si en OGM-s-Feld zerstéiert haten. D'Begrënnung baséiert op dem Schutz vun der Ëmwelt an der franséischer Konstitutioun. Den Titel war ganz grouss: «OGM inconstitutionnels». Dat heescht, de Principe steet zum Beispill och an der Europäescher Verfassung. Et freet ee sech, firwat dann d'Fransousen do déi Kéier net mat „Jo“ gestëmmt hunn.

Ech hoffen awer, dass esou e Prinzip, nämlech e Précautionsprin-

zip, an d'Recht vun der Ëmwelt, och geschützt ze ginn, eng Kéier de Wee hei an déi Lëtzebuurger Verfassung féint.

Eng zweet Informatioun baséiert op engem Kommentar vun der Éisträichescher Présidence, déi ganz offensiv den Dossier vun den OGMen wëllt ugoen, fir am Sënn vun de Verbraucher endlech méi Sécherheet vis-à-vis vun dem OGM ze kréien. Ech hoffen duerfir, Här Wirtschaftsminister, dass d'Regierung déi éisträichesche Présidence do voll ënnerstëtzt.

Här President, no mengen Ausféierungen zu deemem Gesetz verstitt Der, dass meng Fraktioun souwuel no der Form, wéi nom Inhalt net d'Zoustëmmung zu deemem Gesetz ka ginn.

Ech soen lech Merci fir Äert Nolauschteren.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Merci, Här Kox. De leschten ageschriwwene Riedner ass den Här Robert Mehlen.

M. Robert Mehlen (ADR). - Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll ufänken dem Rapporteur - deen ech de Moment zwar net gesinn - Merci ze soe fir déi vill Aarbecht, déi hien hei eran investéiert huet a seng gutt Explikatiounen zu deemem Projet.

Ech mengen, wann een nogelauschtert huet, da weess een, dass mer eis hei op engem verminnten Terrain bewegen, op engem verminnten Terrain, deen extrem komplizéiert a geféierlech ass an deen e politesche Volet an och e juristesche Volet huet. De Moment gëtt vläicht méi iwwert de politesche Volet geschwat, mä wann een d'Gesetz analyséiert, da gesäit een, dass et haaptsächlech, wéi dat souwisou am Patentrecht meeschtens de Fall ass, virun allem juristesche Texter sinn a juristesche Notiounen, déi hei spillen.

D'Patentrecht un a fir sech ass schonn eppes komplizéiert an et gëtt nach méi komplizéiert, wa Biologie respektiv Biotechnologie mat eraspillt, an zousätzlech - ech mengen, meng Virriedner hunn och schonn drop higewisen - spillen hei ethesch, awer och ganz massiv wirtschaftlech Aspekter mat eran.

Grondsätzlech muss ee soen, dass ee sech der Biotechnologie net ka verschléissen, dass een net prinzipiell ka soen, dass alles, wat op deem Terrain geschafft gëtt, schlecht wär. Bien au contraire, et sinn eng ganz Partie Entwécklungen, déi positiv sinn, déi och besonnesch an der Bekämpfung vu Krankheeten zu Fortschreitter gefouert hunn.

Déi Inventionen, Här President, an d'Fuerschung mussen sech och kënnen rentéieren, soss gëtt näischt méi an déi Fuerschung investéiert. A fir déi Fuerschung net a Gefor ze bréngen, müssen déi Erfindungen och während enger gewësser Zäit geschützt ginn. Bis dohin, mengen ech, wär d'Saach relativ einfach, mä wa mer da bis an den Detail ginn, da gesi mer, dass mer ganz séier op Minnen trëppelen.

Wat sinn an deemem Beräich Erfindungen? Ech mengen, dass ass ee vun den zentrale Problemer. A wéi gëtt déi jeeweileg gesetzlech Definitioun am Eeschtfall vun de Geriichter interpretéiert?

Här President, d'Fro, wat breveta- bel ass, ass eigentlech hei déi zentrale Fro. Wa gesot gëtt eng Erfindung, awer keng Entdeckung, ech mengen, domat ass all Mënsch d'accord. Mir wëssen awer, dass et ganz besonnesch am Beräich vun der Biotechnologie net esou einfach ass, dat am eenzelne Fall auserneen ze halen.

Ech wollt, well ee ganz besonnesch, wat d'Agriculture ubelaangt, hei op engem ganz geféierleche Gebitt ass, e puer Zitater vir-

liesen aus engem Buch, wat sech mat där Matière do ofgëtt. Do ass eng Dokter Vandana Shiva, Physikerin, Philosophin, déi mat dem alternativen Nobelpreis ausgezechent ginn ass, déi sech hei an engem Kapitel zu där Thematik do äussert.

Do geet et an engem éischte Fall ëm d'Notzung vun de Friichte vun engem Bam an Indien. Ech zitieren elo aus engem däitschen Text iwwer e Prozess, wou si zwar an der éischter Instanz gewonnen hunn; si schreift do: „Der Niembaum-Sieg verdeutlicht einige der schönsten Seiten der gegenwärtigen Globalisierungsregeln. Das Übereinkommen über handelsbezogene Aspekte der Rechte des geistigen Eigentums (TRIPS), der Welthandelsorganisation (WTO), erlaubt weltweit agierenden Unternehmen, alles und jeden zu patentieren - seien es Lebensformen, Saatgut, Pflanzen, Medikamente oder traditionelles Wissen. Da ein Patent ein ausschließliches Recht darstellt, das auf Grund von Erfindung vergeben wird, sind Patente auf Leben und traditionellem Wissen im doppelten Sinne falsch.“

En anert Beispill vun 1997: „Am 2. September 1997 wurde der in Texas beheimateten RiceTec-Aktiengesellschaft das Patent Nummer 5663484 auf Basmatireiszuchtlinien und -körner erteilt. Das Patent für diese Erfindung ist außergewöhnlich weit und erstreckt sich auf 20 Einzelposten. Das Patent umfasst die genetischen Linien des Basmati und beinhaltet Gene der von den Bauern gezüchteten Sorten. Der Patentschutz umfasst damit automatisch alle von Bauern entwickelten Sorten.“

En drëtt Beispill: „Mit seinem Patent EP 0445929 B1 beansprucht Monsanto, Weizenpflanzen, die von traditionellen indischen Sorten abstammen und Produkte, die aus dem zerkleinerten Schrot des traditionellen indischen Weizens hergestellt wurden, „erfunden“ zu haben. Monsanto wiederholt die Bio-Piraterie nach dem gleichen Muster wie RiceTec bei seinem Versuch, zu behaupten, indischen Basmati erfunden zu haben.“

Et ass hinne gelongen, dat „bi-räuberisches Weizenpatent“, beim Europäesche Patentamt ze kippen, mä si seet awer och: „Es ist an der Zeit Patente auf Saatgut, Nahrungsmittel und Pflanzen zu verbieten. Andernfalls richtet sich das Gebot „Unser tägliches Brot gib uns heute“ zukünftig nicht an Gott, sondern an Monsanto. Aus diesem Grunde muss das WTO-Übereinkommen über handelsbezogene Aspekte der Rechte des Geistigen Eigentums“ - (TRIPS) „vollständig geändert werden.“

Ech wollt dat hei zum Ufank ufieren, fir ze weisen, wéi wäit dat mer an där Matière scho viru sinn a wéi geféierlech datt et gëtt, wann do net awer nach op engem aneren Niveau, wéi mir hei diskutieren, wierklech mat alle Mëttelen de Reedel virgeluecht gëtt, well et ass evident, datt déi Firmen, déi e risegt Interesse drun hunn, déi natierlech entstane Genpools fir sech ze monopolisieren a se fir sech ze exploitieren, datt do eng Risegefor draläit, net nëmme fir d'Bauern, déi hei bei eis um Terrain schaffen, mä och ganz besonnesch fir déi an der Drëtter Welt.

(Mme Colette Flesch prend la Présidence)

Här President, wuerfir hunn ech déi Zitater hei virgelies? Fir ze bewiese wéi grouss d'Gefor ass, déi op deem Terrain hei dreet, wéi néideg datt et ass, datt mer um internationale Plang agieren. Deen Text, dee mer haut virleien hunn, ass e Kompromëss, e Kompromëss, op dee sech géeneegt ginn ass. Et ass en extrem juristesche verlausléierten Text, wou een eigentlech nëmme um praktesche Beispill erkläre kann, wat en dann a senger leschter Konsequenz bedeit.

Déi wichtegst Artikele sinn d'Artikele 5bis a 5ter - meng Virriedner si scho praktesche alleguer dro agaan. Den Artikel 5bis, dee seet «Ne sont pas brevetables...» - ass net ze brevetieren - «...les variétés végétales et les races animales», awer dat gëtt am zweete Punkt da schonn erëm ageschränkt: «Les inventions portant sur des végétaux ou des animaux sont brevetables si la faisabilité technique de l'invention n'est pas limitée à une variété végétale ou à une race animale déterminée.» Do hu mer d'Dier schonn erëm zum Deel opgestouss.

Den Artikel 5ter, wou de mënschleche Kierper «aux différents stades de sa constitution et de son développement, y compris les cellules germinales» ausgeschloss ass vum Brevet, gëtt am zweete Punkt vum 5ter och erëm deelweis a Fro gestallt. Et ass do, wou ech mengen, dass, fir wierklech ze gesinn, wat dat bedeit, een et schonn um deem engen oder anere praktesche Beispill misst virstellen.

«Un élément isolé du corps humain ou autrement produit par un procédé technique» - mä et geet un: «Un élément isolé du corps humain» - «(...) peut constituer une invention.»

Wa mer den Zwëschesaz erausloossen, kënn et ganz, ganz däitlech eraus, datt en isoléiert Element vum mënschleche Kierper als Erfindung ka betuecht ginn, «même si la structure de cet élément est identique». Och wann et anescht hirgestallt ginn ass, ass dat en Élément naturel. Zu wat dat kann an der Praxis féieren, muss een sech froen, well et ass och net ëmmer einfach, dann, wann et identique ass, fir nozeweisen, wou et dann tatsächlech hierkënn.

Den drëtten, dee begrëssenswäerterweis ugefuegt ginn ass, ass awer och a senger Interpretatioun extrem schwierig, well et eng schwierig Matière ass, unerkannterweis. Meng Virriedner hunn och schonn zitiiert, wann et nëmme eng Erfindung ass, «constituant l'application technique d'une fonction de l'élément du corps humain peut être protégée par brevet. Cette protection ne couvre l'élément du corps humain que dans la mesure nécessaire à la réalisation, à l'exploitation de cette application particulière.»

Gott sei Dank ass déi Aschränkung dragesat ginn, mä, wéi gesot, mir sinn der Meenung, datt trotzdem bis zu engem gewësse Grad dach hei Entwëcklung méiglech sinn, déi mer alleguer vläicht net, oder ganz sécher net wëllen.

Madame Presidentin, hei ass de 26. Februar 2002 eng Motioun gestëmmt gi vun der Chamber, wou d'Regierung opgefuert ginn ass, nach eng Kéier Négociatiounen opzehuelen, fir ze kucken, fir déi Direktiv geännert ze kréien. Dat ass net gemaach ginn. Och déi internationale Diskussioun - ech mengen, den Henri Grethen huet doriwuer geschwat -, déi ugereegt ginn ass, huet, an deem Mooss wéi se iwwerhaupt gefouert ginn ass, keng Ännerung erbäibuecht. Sou datt mer elo an der Zwangssituatioun sinn, datt mer eppes mussen maachen, wann et net soll deier ginn.

Duerfir stellen ech d'Fro: Wat geschitt, wa mer net géifen ëmsetzen? Ech mengen, den Alex Body huet et däitlech hei gesot: Um rechtliche Plang ännert sech häerzlech weineg, well 23 Länner schonn ëmgesat hunn, well eng Firma, wa se da Patent unzemellen huet, wahrscheinlech net heihinner op Lëtzebuerg kënn. Um rechtliche Plang ännert sech näischt, mä um europäesche Plang kann et extrem deier ginn, wa mer näischt maachen. Ech mengen, däreers si mer eis bewosst.

Wat geschitt, wa mer ëmsetzen? Dann ännert sech héchstwahrscheinlech an der Praxis och net vill. Mir hunn d'Direktiv ëmgesat a

mir brauchen d'Amende net ze fäerten.

Madame Presidentin, mir wëlle soen, datt et awer als Lëtzebuenger Parlament frustrant ass, ze gesinn, wéi limitéiert datt eis Marge de manoeuvre an deem Dossier ass, wat awer e ganz wichtige Dossier ass a wat e wichtige Domän ass, wou och d'Gewëssensfräiheet vun deem Eenzelne ganz wäit mat eraspillt.

An deem Dossier, dee jo wierklech net onëmstridden ass, huet et eng Partie Auseenansetzung ginn, déi och - wat mech, an dat muss ech éierlech soen, e bësse gestéiert huet - ganz dacks den Terrain vun der Sachlechkeet verlooss hunn. Ech verstinn, wann ee manifestéiert, datt een da probéiert, Saachen e bësse méi dramatesch duerzestellen. Et stéiert mech awer als Lëtzebuenger Parlamentarier, deen och nach aus dem Agrarsektor kënn an deem déi Problematik wierklech um Häerz läit, wann ee gesot kritt, et géing ee Schwéngereie maachen, wann een den Text hei géif stëmmen. Dat, mengen ech, muss ee ganz däitlech zréckweisen.

Et stéiert mech op där anerer Säit awer och, obschonn ech mech net betraff fillen, wann e sozialisteschen Europadeputéierten den 28. Januar 2006 schreift, d'Greenpeace-Aktivistin wäre beméit, de Lëtzebuenger „glaubhaft zu machen, demnächst könnte Leben patentiert werden, könnten Schweine mit Patentnummern versehen werden“. An da schreift en: „Man beruhige sich: Solche Schweinereien sind nur bei Greenpeace möglich. Die Lieblingsorganisation der luxemburgischen Medien, die ein Jahresbudget von 160 Millionen Euro in mediengerechte Aktionen investiert, immerhin gut 6,4 Milliarden alter Franken, muss jede Woche einen Skandal erfinden, um Spenden einzuheimsen und ihre über tausend feste Mitarbeiter bezahlen zu können.“ Esou kann ee sech natierlech och mat deser Matière ausernee setzen. Ech mengen awer net, datt dat eis weiderbréngt.

Madame Presidentin, ech wëll ofschléissend e puer Konklusiounen hei zéien:

Éischtens ass d'Gefor, datt d'Lobby vun der Biotechindustrie et fäerdeg bréngt, ebe just duerch hir Lobbyarbeit an duerch permanenten Drock de Patentschutz ëmmer méi wäit auszeweiden op Liewewiesen, imminent. Mir mussen eis där Erausforderung mat alle Mëttelen entgéintstellen.

Zweetens: Lëtzebuerg huet ganz däitlech am Virfeld vun där Direktiv seng Chance verpasst, fir ze agieren, datt d'Direktiv, déi eis net genuch Spillraum léisst, méi enk gefaasst gi wär. Och déi Kritik muss een hei ganz däitlech äusseren, och wa vläicht den Impakt, dee Lëtzebuerg an där Diskussioun gehat hätt, limitéiert war.

Drëttens: Déi praktesche Konsequenz vun deem Text hei, wann en ëmgesat ass, sinn à longue vue net ganz lüch ofzegesinn.

Véiertens: Den ADR hätt et gäre gesinn, wann de Schutz am Beräich vun der Biotechnologie sech ganz kloer op den technesche Procédé limitéiert hätt an d'Tissus organiques och gradso däitlech ausgeschloss hätt; dat ass net de Fall.

An als Lescht: Datt een an deem Beräich de „principe de précaution“ sou wäit wéi méiglech soll spille loossen, datt ass hei manifestement net de Fall, an duerfir, Madame Presidentin, esou Leed wéi et eis och deet, kënnen mer dese Projet net stëmmen.

Ech soen lech Merci.

(M. Niki Bettendorf reprend la Présidence)

M. le Président. - Merci, Här Mehlen. Elo ass et dann un der Regierung. Här Minister, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeannot Krecké, Ministre de l'Économie et du Commerce extérieur. - Merci. Här President, Dir Damm an Dir Hären, et ass schonn net en übleche Werdegang, deen dee Gesetzesprojet hei matgemaach huet, an déi Décisioun, déi haut usteet, ass schonn zum Deel remarquabel, eleng duerch, dass d'Chamber hei op eng Aart a Weis involvéiert ginn ass a sech involvéiert huet, wéi dat seelen an engem Regierungsprojet de Fall ass.

Ech mengen, zu engem gewëssenen Zäitpunkt huet d'Regierung opgrond vun Négociatiounen, déi no enger Adoptioun am Conseil geschitt waren an déi dozou gefouert hunn, dass en Accord am Europaparlament komm ass an déi Direktiv u sech ugeholl ginn ass, probéiert, dee Gesetzesprojet virzereeden. Den Här Grethen huet deen erabuecht. En ass zu deem Zäitpunkt eben hei net op Virleift gestouss, aus diverse Grënn, en ass gespléckt ginn, a bei deem zweeten, méi kriddelechen Deel ass u sech gefrot ginn, fir ze versichen, dat do nei ze verhandelen.

Ech ginn net op all déi Detailler an, déi den Här Grethen a senger Qualität als viregte Wirtschaftsminister hei virbruecht huet, well ech deele se absolut. Wéi et sech erausgestallt huet, dass déi Efforten, fir eppes ze änneren, net méiglech waren, war menger Meenung no de Moment komm, fir ze handelen.

Wéi déi Erkenntnis bis komm war, ass och ee Moment am Beneluxparlament eng Recommendation komm. An ech muss soen, ech war zwar Fraktiounspresident, hu mech glécklecherweis awer net méi zu Wuert gemellt - an ech wäert herno och nach soen, firwat ech mech net méi zu Wuert an där doter Matière gemellt hunn.

Et war u sech awer e bëssen erstaunlech, dass mer no där Recommendation, déi am Juni 2003 komm ass an déi u sech e Kompromëss sollt duerstellen, net méi weider an der Chamber doriwuer geschwat hunn. Sécherlech war nach eng Sitzung virgesinn, déi de 16. Dezember 2003 ageruff ginn ass; déi ass ofgesot ginn an déi ass net méi agesat ginn.

Et si vill Leit, déi hei gesot hunn, dass et vläicht d'Ethikkommissioun oder eng nei Ethikkommissioun hätt misse sinn, déi dat och géing behandelen. Ech muss soen, ech si frou, dass et d'Wirtschaftskommissioun war, well mir haten hei eng Prozedur, déi geschleeft a geschleeft huet an déi grësser Problemer fir eis duergestallt huet.

D'Wirtschaftskommissioun an hire President an hire Rapporteur hunn et awer weinstens - an ech kommen nach eng Kéier op deenen hire Rôle zréck - fäerdeg bruecht, dass mer dat do awer ofgeschloss hunn, anstatt dass et, wéi et an där Kommission virdrun war, wou ech deene Leit kee Virwurf wëll maachen, mä wou ech awer trotzdem wëll soen, dass dat einfach leie bliwwen ass an dass dat eppes ass, wou mer awer nu wierklech net an Zukunft kënnen schaffen.

Ech hu kee Problem, fir eng Positioun hei ze huelen. Et gëtt jo hei vu jiddferem gesot, dat wier e bëssen eppes, wou jiddferem mat sech selwer misst eens ginn. Ech hu bal näischt gesot heizou. Ech hat mer deemools eppes operluecht. Ech hunn net fir näischt am Alzheimerberäich geschafft. Grouss Deeler vu menger Famill sinn doduerch betraff. Wann ee befaangen ass, ass et batter iwwer sou Saachen nozedenken.

Iwwer d'Fuerschung am Biotechberäich hunn ech natierlech ganz aner Meenungen, déi perséinlech

bezu sinn an déi ganz kloer an d'Richtung ginn, dass ech alles, mä alles géing wëllen ënnerhuelen, fir dass mer Méiglechkeete géinge fannen, fir deene Krankheeten entgéintzewierken an dass ech de Principe de précaution wuel respektieren, mä Dir mierkt, ech sinn emotionell befaasst an esou enger Saach, well ech selwer dorunner hänken. Duerfir hunn ech mech net zu Wuert gemellt an dat sollen eenzel Leit trotzdem bedenken, déi de Principe de précaution dauernd no virschieben, fir awer och vläicht onméiglech ze maachen, dass muer Léisunge fonnt gi fir Saachen, déi engem schrecklech vill Suerge maachen - perséinlech an doriwuer eraus, wat aner Leit ubelaangt. Duerfir hunn ech mech net zu Wuert gemellt, duerfir wäert ech och probieren, hei net op de Fong anzegoen, well ech der Gefor net wëll erliden duerch perséinlech Schicksaler geprégt ze sinn, wann et ëm esou eppes wéi dat hei geet.

Wéi ech dunn d'Verantwortung am Ministère iwwerholl hunn, hunn ech mer dee Prinzip zu eege gemaach, deen ech hei elo énoncéiert hunn, an ech hu mam President vun der Kommissioun, déi nun eben zoustänneg ass, geschwat.

D'Patenter sinn nun eemol den Zoustännegkeetsberäich vum Wirtschaftsministère, also war et fir mech och kloer, dass ech mech géing richten un de President vun där doter Kommissioun, fir mat him ze schwätzen iwwer eng inextricable Situatioun, an déi mer amgaange waren, eis eranzemanövriieren, an an där mer schonn zu engem gudden Deel dra waren.

U sech war meng Propositioun déi, dass vun der Chamberskommissioun selwer d'Initiativ soll kommen an dass de President an hire Reporter da sollte kucken, wéi se dee beschtméigleche Kompromëss kënn fannen an dee misst natierlech op eppes Realisteschem baséieren, dat heescht, net op eppes, wat mir hei géingen erfannen an net an Aklang wier mat der Direktiv. Mä vu dass all déi aner Länner - och déi Länner ronderëm eis, wat jo awer nun net déi allerleschte Länner sinn - dat schonn ëmgesat hunn, huet et mer geschéngt, dass et normal wier, dass ee misst e Kompromëss fannen op Grond vun Texter, déi et an Däitschland, a Frankräich oder esou géing ginn.

Dat war u sech d'Missioun, déi ech gemengt hat, dem President mat op de Wee ze ginn. An ech wëll him hei ausdrécklech Merci soen, him an de Membere vun der Kommissioun, well mäin Agréff hei war nu wierklech net grouss, en huet nëmme gespillt duerch den Agréff vu menge Servicer, deenen ech heibäi och wëll ganz vill Merci soen.

De Rapporteur an d'Kommissiounsmitglieder hunn eng ganz seriö Aarbecht hei virgeluecht an hunn eng seriö Debatt gefouert. An ech akzeptiere bei wäitem net dee Virwurf, deen elo seet, mir hätten dat hei iwwert de Knéi gebrach. Wann eppes am Mee 1998 ugeholl gëtt a misst transposéiert ginn, a mir sinn aacht Joer duerno, an da kënn een a schwätzt mer, et wier iwwert de Knéi gebrach ginn, och wann ee weess, dass deen neien Élan, déi nei Initiativ, déi mer geholl hunn, am Oktober 2004 ugaangen ass an dass mer elo am Februar 2006 zu enger Konklusioun kommen, da kann ee weess Gott dach net schwätze vun eppes, wat ee soll iwwert de Knéi gebrach hunn.

Iergendwann ass nämlech Schluss mat deenen Diskussiounen. Et muss een zu Konklusiounen kommen. Mir hunn hei ausgereizt Grenze vun deem, wat den Transpositiounsspillraum hierginn huet. Et ass ee Moment komm, wou eng politesch an eng juristesche Realitéit - wéi den Alex Body dat genannt huet - gespillt huet. Et louch en Avis vum Conseil d'État vir.

Iwwer d'Fuerschung am Biotechberäich hunn ech natierlech ganz aner Meenungen, déi perséinlech

an d'Balance gepucht ginn an et ass schued, dass mer net déi Prozedur hunn, wou ee géing wëssen, wéi vill Leit aus dem Conseil d'État hannert där enger Proposition waren a wéi vill hannert deem aneren Avis waren. Dat wier heiansdo interessant ze wëssen, well een hei am Fong geholl sämtlech Avisen op deeselwechten Niveau eropsetzt.

Ech hu vollt Verständnis fir d'Position vun de Kollegee vun der Grénger Partei. Ech hunn awer Appel gemaach un den Här Kox en substance, dass et elo wierklech misst duergoen an dass bei aller Frëndschaft Amendementen net ginn, déi de 15. Dezember erakommen, bei engem Avis vum Conseil d'État, deen den 11. Oktober erakomm ass, wëssend dass mer schonn erëm eng Kéier Enn Dezember eng Warnung kruten a wëssend dass dat géing eppes kaschten. Elo ass hei gesot ginn: „Oh mäi Gott, dat wäert alles net esou schlëmm sinn!“

Här President, an d'Kollegen hei an der Chamber alleguerter wëll ech op ee Punkt opmierksam maachen, wann et nach net bis heihinner gedrongen ass: D'Kommissioun ass amgaangen, mä méiglecherweis hoffentlech op deenen neien Transpositionen, ganz aner Regele spillen ze loossen, wat d'Strofen ubelaangt. Anstatt ze waarden, bis ee fir d'zweete condemnéiert gëtt virun der Cour, sollen direkt bei der éischter Condamnatioun scho Strofe gëllen, an zwar per diem. Déi kleng Länner oder eenzel Projekte kënnen eventuell eng Strof forfaitaire kréien an dee Chiffer vun deem Rieds ass, ass 500.000 Euro minimum Strof bei der éischter Condamnatioun.

Dat setzt virus, dass mir elo allegeren emdenken - ech gi generell -, d'Chamber, de Statsrot an d'Regierung, fir bei der Transposition vun den Direktive méi schnell virunzemaachen. Ech wäert op alle Fall probéiere bei mir, dass dat Lach, wat och a mengem Ministère entstanen ass, net méi entsteet. Dat ass op alle Fall mäi Virsaz, well dat fänkt un, en deiere Spaass ze ginn, an ech wëll net dee Minister sinn, dee fir d'éischt eng Kéier heihinner kënnt a muss soen: „Et kascht d'Lëtzebuurger Land mindestens 500.000 Euro, well mer dat elo net gemaach hunn.“

Duerfir hoffen ech op Verständnis vum Här Kox a vu senger Partei, dass den Eescht vun der Situation einfach mat sech bruecht huet, dass ech deen Amendement, deen u sech an d'Agrarkommissioun gaangen ass, net nach weider hätt kënne respektéieren.

Ech muss och soen, dass ech elo gesinn hunn, dass Dir eng Motioun gemaach hutt. Et ass der Chamber iwwerlooss, wéi si dat gesäit. Ech gesinn et als Resolutioun. Also Dir hutt e Projet de loi gehat mat engem Rapport an Dir hutt en anere Projet de loi. Ech wäert mech menger Responsabilitéit net entzéien, mä ech géing mengen, et wier normal, wann Der dorausser eng Resolutioun géingt maachen, wou Der géingt soen, Dir géingt et an d'Agrarkommissioun huelen, fir et an dat Gesetz anzubannen.

Wann elo par malheur d'Leit aus Gott weess welleche Grénn an egal op wellechem Niveau elo net d'accord wiere mam drëtte vun Ären Amendementen, dee wierklech d'Landwirtschaft betrëfft an eng Protektioun fir d'Landwirtschaft duerstellt, da sinn ech bereet selwer en Text eranzeginn, deen dat do géing beinhalten.

Ech akzeptéieren och eng Proposition de loi vun Ärer Säit, wann deen drëtten Amendement esou ass, mä ech géing lech bieden, dorausser eng Resolutioun ze maachen. Wann Dir awer elo mordicus op eng Motioun wëllt halen, dann dierft Dir dat maachen. Da bréngen ech e Saz eran. Mä mengt Der net an der Prozedur wier et mëttlerweil nach méi einfach, Dir géingt

lech an der Kommissioun eens ginn, fir do en Amendement zu dem Gesetz mat anzuschreien? Vu dass et en faveur vun der Landwirtschaft ass, gesinn ech net, wou dat e Riseproblem kënnt sinn.

Här President, just nach eng, zwou Remarquen. Ech muss soen, dass ech mengem Erstaunen trotzdem och wëllt hei fräie Laf loossen, wann ech gesinn, wat fir en Opwand mir elo driewen, fir hei der Chamber an der Regierung kloer ze maachen, mir dierften op kee Fall déi Direktiv do ëmsetzen.

Mir müssen eis awer hei zu Lëtzebuerg mol eng Fro stellen: Menge mir da wierklech mat deem wëssenschaftleche Background, mat där zolitter Basis, déi mir do hunn, dass mir dem ganzen Europa all Kéiers kënnen d'Lektioun maachen, a während dann all déi aner Länner - mat Ausnahm vun engem, déi awer nei Member sinn a warscheinlech net um Fong e Problem hunn, mä eben zäitlech bedéngt warscheinlech a Verzug sinn - enger Meenung sinn an dat ouni groussen Zodi an Zeter eriwuergeet?!

Da muss mir eis awer Froe stellen, dass mat där riseger wëssenschaftlecher Basis, déi mir hei zu Lëtzebuerg hunn, mir all deenen anere soen, dat wieren Daboen, a mir déi Eenzeg sinn, déi richtig leien. Do ass iergendwou, mengen ech, an der Aart a Weis, wéi mer dat Ganzt gesinn, e Problem!

Mir dierfen eis Bedenken äusseren, mä wann an alle Länner dat do awer akzeptéiert ginn ass a just bei eis net, da misst een héchstens awer vläicht eng Kéier d'Fro stellen, ob net déi Länner vläicht awer wuel esou eng gutt Analys gemaach hu wéi mir.

Frou sinn ech, wann Dir dat hei géingt akzeptéieren. Éischtens hunn ech lech gesot, dass ech fannen, dass d'Patenter e wichtegt Element si vun der Lissabon-Strategie. Dir kënnt muer sou vill wéi Der wëllt op Kompetenzen, op Savoir-faire an op Technologie opbauen, wann Der keng anstänneg Patentregelung hutt, da gräift dat net.

Zweetens, sinn ech der Meenung, dass an de Biotechnologien e grouss Potenzial läit. Mir sinn amgaangen, déi Potenzialanalys - Här Kox - ze maachen. Ech kann lech keng Äntwerte ginn, well ech keng Äntwerten hunn. Mä si kënnt dëse Mount nach eraus; dat ass mer versprach ginn. Si gëtt gemaach vum CRP-Santé a soll dëse Mount nach erauskommen a soll d'Méiglecheeten - et ass eng SWAT-Analys, wéi een dat nennt -, d'Potentialitéiten an d'Schwieregkeete vun där Aart Entwécklung hei zu Lëtzebuerg analyséieren.

Drëtzens, wéi gesot, sinn ech frou, wa mer et fäerdeg bréngen, d'Forschung souguer muer hei op Lëtzebuerg ze kréien an deem dote Beräich a sief et och an engem Beräich, dee Krankheete betrëfft. Ech hoffen, dass mer dat Potenzial, wat an deem Beräich ass, och wëssen, glaubwürdig ze analyséieren. An dann, mengen ech, si vill Suergen, déi mer elo hunn, wuel berechtigt, mä ech mengen, mir kréien Hëllef och vu wëssenschaftlecher Säit, fir trotzdem awer berouegt ze schlofen, wann ee muer ka verkünden, dass dat Gesetz hei akzeptéiert ass.

Ech soen lech Merci.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. le Président.** - Merci, Här Minister.

Amendement 1

ler mer elo zur Ofstëmmung vum Gesetzestext kommen, stëmmt d'Chamber iwwert den Amendement 1 vum Här Kox of, bei deem et sech dann ëm d'Emännerung vum Artikel 5ter handelt.

Vote

Wie fir den Amendement ass, dee stëmmt mat Jo.

Wie géint den Amendement ass, dee stëmmt mat Neen.

(Interruption)

Bei mir och nach net.

(Brouhaha général)

En anere President, da geet de Computer net.

(Hilarité)

De Computer geet wierklech net, da muss mer nominell ofstëmmen.

(Brouhaha général)

Mir müssen also Ziedele preparéieren.

■ **Plusieurs voix.** - Ma neen. Einfach par appel nominal.

■ **M. le Président.** - Einfach par appel nominal?

(Assentiment)

D'accord.

Den Amendement 1 ass ofgelehnt mat 48 Nee-Stëmmen, bei 12 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss (par M. François Bausch), Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf et Robert Mehlen.

Ont voté non: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen (par M. Ali Kaes), MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler (par M. Michel Wolter) et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol (par M. Alex Bodry), M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider (par M. Marc Angel), Roland Schreiner et Mme Vera Spautz (par M. Roland Schreiner);

MM. Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen, Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner.

Mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 4673B. Den Text steet am Document parlementaire 4673B⁵. Mir probéieren.

■ **Plusieurs voix.** - Aaahhh!

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

■ **M. le Président.** - De Projet de loi ass ugeholl mat 48 Jo-Stëmmen, bei 12 Nee-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen (par Mme Martine Stein-Mergen), MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler (par M. Marcel Oberweis) et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol (par M. Roger Negri), M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider (par M. John Castegnaro), Roland Schreiner et Mme Vera Spautz (par M. Alex Bodry);

MM. Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen, Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner.

Ont voté non: MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira), Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf et Robert Mehlen.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

Résolution 1

Mir stëmme dann elo of iwwert d'Resolutioun 1 vum Här Henri Kox.

Ass do de Vote électronique gefrot?

■ **M. Henri Grethen (DP).** - Här President, meng Fraktioun ka selbstverständlech domat d'accord sinn, dass eng Ethikskommissioun an dëser Chamber ageriicht gëtt. Ech hunn absolut kee Problem domadder. Ech sinn awer der Meenung, dass mer deen éischten Turet vum Considérant sträiche sollen an och deen drëtten.

Deen éischten, well et ass vis-à-vis vun all deene Kollegen, déi an der Wirtschaftskommissioun sinn, net flott, wann een hei als Chamber géif soen, dass déi Aarbechten in-satisfaisant gewiescht wieren. Wat den drëtten Turet ubelaangt, do brauche mer eis eegen Turpituden net nach eng Kéier ze rappeléieren.

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Wëllt nach een d'Wuert dozou? Wat seet den Här Kox dozou?

(Interruption)

■ **M. Henri Grethen (DP).** - Jo, ech hätt gären dorop geäntwert.

■ **M. Henri Kox (DÉI GRÉNG).** - Selbstverständlech äntweren ech dorop. Ech ginn zou, dass den éischten Turet vläicht net an där Aart sollt stoe bleiwen. Selbstverständlech si mer d'accord, fir deen ewechzeloossen. Och déi Piouetten, déi mer vläicht mam drëtten Turet an der Vergaangenheet sollte gemaach hunn, kéinte mer ewechloossen, an da wär ech d'accord, wa mer dat dann esou kéinten unhuelen.

(Interruption et hilarité)

■ **M. le Président.** - Vu dass den Auteur mat deene Propositionen d'accord ass, kënnt mer jo par main levée ofstëmmen?

(Interruption)

Neen? Här Bodry.

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Här President, ech hunn awer e bësse Schwierigkeete mat där dote Resolutioun, well u sech mer eigentlich och als Chamber festgehalten hunn, dass mer sollte versichen, eng Multiplikatioun vu parlamentaresche Kommissiounen ze verhinieren.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Ech mengen, wann een dat elo vum praktesche Standpunkt aus kuckt, wësse mer hoergerau, dass mer immens Schwierigkeeten hunn, fir iwwer Wochen e Kalenner ze fannen, wou mer déi bestehend Ko-

missiounen kënnen uerdentlech tage loossen, a wou mer net zwou, dräi Kokommissiounen da gläichzäiteg tagen hunn. Duerfir géif ech wierklech warnen, fir zur Organisation vun den Aarbechte vun der Chamber hei dohinner ze goen a liichtfankeg ze decidéieren, emol erëm eng speziell Kokommissioun hei bäizefügen.

Ech sinn der Meenung, dass et souwisou net den Numm vun der Kommissioun ass, deen eppes wäert um Inhalt vun den Aarbechten änneren. Et sinn ëmmer Membere vun dëser Chamber, déi Member vun där Kommissioun sinn. Ech war Member vun der Ethikskommissioun grad wéi den Här Santer an der leschter Period. Ech sinn elo Member vun anere Kommissiounen. Ech gesinn net, wat dat geännert hätt un der Aart a Weis wéi ech géif un Dossierer eruegen, an esou geet et bestëmmt deene meeschte Kollegen.

Duerfir géif ech mengen, dass mer net sollten elo einfach à la va-vite esou eng Décisioun huelen, a wa soll insistéiert ginn, fir iwwert déi Resolutioun haut ofzestëmmen, da géif eis Fraktioun mat Nee stëmmen.

■ **M. le Président.** - Den Här Bausch huet d'Wuert gefrot.

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Här President, ech muss soen, dat kéint ech akzeptéieren, wann net d'Majoritéit selwer, wann schon an dëser Legislaturperiod eng Spezialkommissioun agesat hätt, nämlech déi iwwert d'Reorganisation territoriale, déi mir als eng gutt Saach fannen. Ech wëll awer dobäi betounen, dass déi Argumentatioun do nëmme crédibel wär, wann d'Majoritéit net selwer schon esou eng Kommissioun agefouert hätt an esou selwer dozou bägedroen hätt, dass mer nach méi Kommissiounen hunn.

Ech mengen awer, dass d'Energies-, d'Ekonomies- an d'Sportkommissiounen scho relativ vill ze dinn huet; dat ass dat eent.

An dat Zweet ass, dass déi ethesch Froe jo net nëmme elo deen heite Volet betreffen. Ech wëll drop hiweisen, dass mer an deenen nächste Joren nach eng Diskussioun wäerte kréie ronderëm d'Palativmedezin, d'Stierhëllef, d'Netstierhëllef, en Thema, wou jo awer zum Beispill och d'LSAP e staarken Interessi an der Vergaangenheet drun hat an, huelen ech un, och haut drun huet. Och déi Saachen, mengen ech, misste kënnen an där Kommissioun mat diskutéiert ginn.

Duerfir menge mir awer, dass et duerchweegs Sënn kéint maachen, fir déi Kommissioun hei erëm an d'Liewen ze ruffen.

■ **M. le Président.** - Merci, Här Bausch. Den Här Bodry huet d'Wuert.

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Jo, ech mengen, den Här Bausch verdréit hei d'Saachen. Hei geet et jo net ëm d'Wirtschaftskommissioun! Well d'Wirtschaftskommissioun wäert héchstwahrscheinlech esou bal net méi mat engem Projet de loi befaasst ginn, deen déi heite Matière betrëfft.

Ech hunn einfach d'Beispill geholl vun deenen zwee Projeten, déi ech ugeschnidden hunn. Dat sinn zwee Projeten, déi vum Gesondheitsminister deponéiert gi sinn. An ech muss ganz éierlech soen, ech fannen et parfaitement an der Kompetenz vun eiser Gesondheitskommissioun, fir déi dote Froen ze behandelen a gutt ze behandelen.

Ech gesinn net, firwat dass mer sollen där Kommissioun hei d'Mësstrauen ausschwätzen a mengen, an enger Ethikskommissioun, déi parfaitement kann d'selwecht zesummegeat gi wéi d'Gesondheitskommissioun, do géif et besser lafen.

Also, mir mussen eis eens ginn, wat mer wëllen. Wann et drëm geet, eng gutt parlamentaresch Aarbecht ze kréien, eng rationell Aarbecht ze kréien, muss ech nach eng Kéier soen, sollte mer net à la va-vite décidéieren, hei Kommissiounen anzesetzen. Da muss ech scho prezis gesinn, wat de Mandat vun där Kommissioun ass, wat notament de Fall ass vun där Spezialkommissioun vun der Réorganisation territoriale, déi mer geholl hunn, well mer festgestallt hunn, wann een dat an d'Intérieurskommissioun gesat hätt, dass d'Intérieurskommissioun keen anere Projet hätt kënne praktesch behandelte während deem nächste Joer. Duerfir sinn et gutt Grënn ginn, firwat d'Chamber dat gemaach huet.

Ech gesinn awer hei momentan keen zwéngende Grond, eng Ethikkommissioun nach zousätzlech zu deenen anere Kommissiounen anzesetzen. Ech mengen, dass notament d'Gesondheetskommissioun gutt outilléiert ass, fir déi Aarbechten do ze maachen.

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Den Här Bausch kritt d'Wuert nach eng Kéier.

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Jo, Här President, ech wëll awer soen, ech hunn natierlech honnertprozenteg Vertrauen an den Aarbechtsäifer vun de Leit an der Santéskommissioun. Et ass net dat de Problem. Allerdéngs ass dat och net nëmme Santé, mä Santé a Sécurité sociale. An ech brauch jo awer kengem ze soen, datt wahrscheinlech spéitstens no der Ried vum État de la nation nawell zimlech vill Aarbecht op déi Kommissioun wäert zoukommen, aus deene Grënn, déi mer kennen, esou datt ech awer och der Iwwerzeegung sinn, datt déi Kommissioun relativ vill Aarbecht huet an där nächster Zäit, fir sech eleng mat deene Froen ze beschäftegen.

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Et sinn ëmmer déiselwecht Leit!

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Neen, dat sinn net ëmmer déi nämlech Leit. Dat ass net wouer!

(Coups de cloche de la Présidence)

Beispillsweis, wann ech kucken, fir eis Fraktioun huet dat gutt Grënn, datt aner Leit d'Sécurité sociale maache wéi d'Santésdossieren als solches. Deelweis iwwerschnéit et sech natierlech an där Kommissioun do, mä dat ass awer net onbedéngt ëmmer glécklech. Ech mengen awer, wann eng Offer elo besteet hei fir ze soen: Kommt, mir diskutéieren eng Kéier iwwer genau den Objektiv vun där heite Kommissioun, dann hunn ech och kee Problem, datt mir géinge soen: Hei, komm mir huelen dat hei mat an d'Conférence des Présidents an da schwätze mer eng Kéier doriwier.

Mä ech héieren awer hei zwou Sproochen eraus. Engersäits gëtt gesot: Komm mir stëmme se haut net of a mir diskutéieren doriwier; an anerersäits héieren ech awer an deem aneren Ënnertoun: Mir lehne se souwisou of. Duerfir wéisst ech awer da gär, wa mer se weisen, ob mer eng reell Chance hunn, datt déi Kommissioun agesat gëtt oder net.

Elo hätt ech gären dorop eng Äntwert. Soss loosse mer se hei ofstëmme, soss brauche mer se jo net méi zréckzehuelen.

■ **M. le Président.** - Ech mengen, d'Vuë sinn elo kloer. Da stëmme mer driwwer of.

Résolution 1 modifiée

La Chambre des Députés, considérant:

- qu'une commission spéciale «Éthique» a fonctionné de 2001 à 2004 sur des sujets aussi divers

que la transposition de la directive 98/44, la médecine palliative et l'euthanasie ou les organismes génétiquement modifiés;

- que des questions touchant à l'éthique et aux valeurs fondamentales d'une société doivent être traitées indépendamment de leur intérêt économique ou financier à court terme;

- que des sujets à venir tels que la recherche sur les cellules souches, les OGM et la biotechnologie en général, de même que la politique de recherche ont également de fortes implications éthiques;

décide

- de réinstaurer une commission spéciale «Éthique».

(s.) Henri Kox, Claude Adam, François Bausch, Camille Gira, Viviane Loschetter.

Vote

D'Résolution 1 modifiée ass verworfen ginn: 20 Stëmme derfir, 39 Nee-Stëmme.

Ont voté oui: M. Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen, Paul Helming, Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Jean Huss (par Mme Viviane Loschetter), Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf et Robert Mehlen.

Ont voté non: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen (par Mme Martine Stein-Mergen), MM. Marcel Glesener, Norbert Haupt, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler (par M. Marcel Oberweis) et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol (par M. Roger Negri), M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider (par M. John Castegnaro), Roland Schreiner et Mme Vera Spautz (par M. Marc Angel);

M. Niki Bettendorf.

Dann hu mer nach d'Motioun 1.

Motion 1

Den Här Kox freet d'Wuert.

■ **M. Henri Kox (DÉI GRÉNG).** - Ech géif mengen, dat wat den Här Wirtschaftsminister virdru gesot huet, dass mer effektiv an der Agrarkommissioun sollten iwwer datt nach eng Kéier debattéieren - de Rapport ass jo elo weidergereecht ginn un d'Membere vun der Agrarkommissioun -, dass mer dann d'Motioun do sollten nach eng Kéier kucken an entsprechend versichen, dat dann iwwer d'Koexistenzgesetz ze maachen, esou dass mer dat haut dann net bräichten ofzestëmme.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Henri Kox (DÉI GRÉNG).** - A wann dat net sollt de Fall sinn, menge mer, gi mer eis eens fir dann en Article unique ze maache fir eng Gesetzespropositioun.

■ **M. le Président.** - Merci, Här Kox. Domadder ass d'Diskussioun iwwer dësse Projet ofgeschloss a mir kommen zur Diskussioun vum Projet de loi 5510 iwwer d'Protokoll vu Kyoto. D'Riedezäit ass och nom Modell 2 festgeluecht, an d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Negri. Här Negri, Dir hutt d'Wuert.

2. 5510 - Projet de loi relative aux mécanismes de projet du Protocole de Kyoto et modifiant la loi du 23 décembre 2004

1. établissant un système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre;

2. créant un fonds de financement des mécanismes de Kyoto;

3. modifiant l'article 13bis de la loi modifiée du 10 juin 1999 relative aux établissements classés

Rapport de la Commission de l'Environnement

■ **M. Roger Negri (LSAP), rapporteur.** - Merci, Här President. Här President, Här Minister, Dir Damen an Dir Hären: „Mir mussen eis trenne vun der Iddi, dass Ëmweltschutz e Luxus ass“, huet d'lescht Joer den EU-Ëmweltkommissär Stavros Dimas gesot.

Säit der Ratifizierung vum Kyoto-Gesetz vum 23. Dezember 2004 huet de Klimaschutz e Präis; e kascht a wäert virun allem eise Statsbudget ëmmer méi belasteschen. Duerfir gëllt et elo déi néideg an déi richteg Mesuren ze huelen, fir dass mer eise fir déi nächst Jore scho staark strapazéierte Statsbudget net iwwerstrapazéieren duerch d'Engagement vu Kyoto, déi mer awer völkerrechtlech ze respektéieren hunn an och deementsprechend Strofen ze bezuele kréien.

Hei gëlle fir eis Virgehensweis zwee grouss Usätz, an zwar a folgender prioritärer Reiefolleg:

Éischtens, hei zu Lëtzebuerg national Emissionsreduktionsmoosnamen ëmsetzen, an zweetens, mat anere Länner Quoten-Emissionshandel am Kader vun entsprechender flexibele Mechanisme maachen.

Fir d'allgemengt Verständnis wëll ech kuerz e puer Donnéeën zum Kyoto-Protokoll an zum Emissionshandel an Erënnung rufen.

Am Mee 1992 gouf zu New York eng UN-Konventioun ugeholl, déi zum Zil hat, de Klimawandel ze bekämpfen. Eng ganz grouss Majoritéit vun de State weltwäit huet sech an deemem Kader verpflichtet, en Effort ze maachen am Beräich vum Klimaschutz. D'Signatairé ware sech awer och bewosst, dass dës Konventioun eleng net duer géif goen, fir e reellen Impuls ze ginn. Besonnesch déi räich an héich industrialiséiert Länner, déi fir dee gréissten Deel u klimaverännerenden Emissionen responsabel sinn, waren an der Pflicht, fir konkret Mesuren ze ergreifen.

D'Resultat vun dësen Verhandlungen war de Kyoto-Protokoll, deen den 11. Dezember 1997 ugeholl gouf. Lëtzebuerg ass duebel gebonnen: Zum enge, well mir d'Konventioun an de Kyoto-Protokoll ënnerschriwwen a ratifizéiert hunn, an zum aneren, well och d'Europäesch Gemeinschaft sech an deemem Kader verpflichtet huet.

De Kyoto-Protokoll gesäit vir, dass d'Industrielanden hir Emissionen vun Zäregase vun 2008 bis 2012 am Verglach zu 1990 am Duerchschnëtt ëm mindestens 5% reduzéieren. Dësen Taux ass net fir all State gläich, esou huet d'Europäesch Gemeinschaft eng Reduktioun vu mindestens 8% zougesot.

Och innerhalb vun der Europäischer Unioun huet net jiddereen

datselwecht Reduktionszil. D'EU-Staten hunn doriwier verhandelt wéi si déi Reduktioun ëm 8% Emissionen kéinten errechen an hu fir all Land aner Ziler festgesat. Lëtzebuerg huet sech am Kader vun der EU dergéint dozou verpflichtet seng Emissionen zwëschent 2008 an 2012 ëm 28% ze reduzéieren.

Mir hunn eis am Kader vum Kyoto-Protokoll engagéiert bis an d'Joer 2012 d'Emissionen vun Zäregaser, haaptsächlech vun CO₂, op den Niveau vun 1990 zréckzeschrauwen. 1998 hu mer gemengt dat wär kee Problem fir eist Land, dëst gouf och hei an der Chamber eestëmmege ugeholl an enger Motioun, mat enger Reduktioun vun CO₂-Emissionen vun 30%. Jiddereen heibanne weess och firwat dat esou war. Duerch d'Ëmstellung vun den Héichwien op modern Elektrostolwierker hat sech eise Kyoto-Bilan um Niveau vun den Emissionen, déi vun der Industrie stamen, drastesch verbessert.

Här President, de Projet de loi 5510 ass de 26. Oktober 2005 déposéiert ginn. De Statsrot huet säin Avis de 6. Dezember 2005 ofginn. Den 30. Januar 2006 sinn ech zum Rapporteur vum Projet de loi genannt ginn. An der Sitzung vum 9. Februar 2006 hunn ech de Projet de rapport presentéiert, e gouf diskutéiert an du majoritär ugeholl.

D'Zil vum Projet de loi 5510 ass d'Ëmsetze vun der Direktiv 2004/101/CE an nationaalt Recht, déi d'Direktiv 2003/87/CE iwwer den Emissionshandel am Kader vum Kyoto-Protokoll modifizéiert, wéi dëst am Gesetz vum 23. Dezember 2004 iwwer de Kyoto-Protokoll am Kader vum CO₂-Emissionshandel steet.

Et geet beim Gesetz vun haut also ëm en Aspekt vum Kyoto-Protokoll, an zwar ëm e bestëmmt Typ vu flexibele Mechanismen a Form vu multilaterale Klimaemissionsrechter fir déi Länner, déi sech gewëss CO₂-Emissionslimiten operluecht hunn an dëst aus eegener Kraaft an hirem Land bis 2012 net fäerdeg bréngen an domat Emissionsquoten kafen an domat Emissionshandel am Kader vun entsprechender flexibele Mechanisme maachen.

De Kyoto-Protokoll gesäit verschidde Mechanisme vir fir déi Länner, déi hiert Reduktionszil net errechen; den Emissionshandel ass een dovunner. Wann e Stat seng Limiten iwwerschreit, kann e vun engem anere Stat, deen ënner senger Limitéit bleift, Emissionsrechter ofkafen. Wat d'Nofro un Emissionsrechter méi grouss ass, wat et méi deier gëtt Emissionsrechter ze kafen. Domadder gëtt en zousätzlechen Ureiz geschaf Emissionen am eegene Land ze reduzéieren amplaz Rechter bei anere Länner ze kafen.

Et gëtt awer nach zwou aner Méiglechkeete fir déi Länner, déi méi Zäregaser ausstoussen, wéi se dierften, si kënne Projeten an anere Länner finanzéieren, déi zu enger Reduktioun vun Emissionen féieren.

D'UN-Konventioun iwwer de weltwäite Klimawandel (CCNUCC) huet als Finalitéit d'Erhalte vun engem weltwäite Klima, deen déi alimentaire Produktioun fir d'Ernährung vun der Weltbevölkerung an Zukunft ofsécher an dobäi d'ekonomiesch Entwécklung op der ganzer Welt nohaltege weider fördert.

Dobäi gëlle fir all Länner gemeinsam Engagement, an zwar d'Opstelle vun Emissionsinventairen an d'Erstelle vun nationale Klimaschutzpläng.

Da gëtt den Ënnerschied gemaach, ob Projeten an engem Entwécklungsland realiséiert ginn, Länner, déi selwer net verpflichtet sinn hir Emissionen ze reduzéieren, oder ob Projete gemaach ginn an engem anere méi entwéckelte Land, déi hir Emissionen aschränke mussen.

Am éischte Fall schwätzt ee vun „Mécanisme pour un Développement Propre“ (MDP) oder vun „Clean Development Mechanism“ (CDM). Wann en Industriestat esou e Projet an engem Entwécklungsland duerchféiert, kann e sech d'Emissionen, déi duerch dësse Projet agespuert ginn, fir säin eegent Reduktionszil urrechne loosse. Dës Projete si mat der Oplo verbonnen, dass domadder en Know-how- an en Technologies-Transfert an dës Entwécklungsland mat verbonnen ass.

Wann et ëm e Projet geet, deen en Industrieland an engem aneren Industrieland oder an engem Land, wat um Wee zu engem Industrieland ass, realiséiert, schwätzt ee vu „Mise en Oeuvre Conjointe“ (MOC) oder vun „Joint Implementation“ (JI). Vu dass déi zwee Länner sech verpflichtet hunn e bestëmmt CO₂-Reduktionszil anzehalen, gëtt dofir gesuergt, dass d'Emissionsreduktioun, déi duerch de Projet entsteet, net zweemol ugerechent gëtt. D'Gaschtland, an deem de Projet gemaach gëtt, muss sengem Partner, deen de Projet finanzéiert, sou genannten „Unités de Réduction des Émissions“ (URE) iwwerloosen, déi der Emissionsreduktioun entsprechen. Och an deemem Fall gëtt domat gerechent, dass et zu engem Technologietransfert kënn, zum Beispill wéi a Russland duerch d'Modernisierung am Energieberäich, wou e grouss Potenzial ass a wou wéineg Moyene sinn.

D'Direktiv 2004/101/CE, déi mer mat eisem Gesetzesprojet wëllen ëmsetzen, gëtt deenen zwee Typé vu Projetsmechanismen eng legal Basis a schaaft méi eng grouss Kohärenz tëschent de Projetsmechanismen an dem Emissionshandel innerhalb vun der Europäischer Gemeinschaft. Si erlichtert et domadder der Industrie an deenen eenzelne Länner hiert Kyoto-Zil ze errechen. Während beim Emissionshandel ëmmer nëmme déi Emissionsrechter um Marché sinn, déi eenzel Stater ze vill hunn, erlaben d'Projeten an den Entwécklungsland, déi selwer keng Limiten anhalen mussen, zousätzlech Kreditor ze kréien, wat en Deel vum Drock ewechhëlt, wann d'Nofro däitlech méi grouss wier, wéi d'Angebot un Emissionsrechter.

D'Direktiv geet dovun aus, dass et am Fong zweetrangeg ass, wou op der Welt Emissionen agespuert ginn, vu dass de Klimawandel eis all betrëfft, esou laang séchergestallt ass, dass d'Reduktioun an engem Entwécklungsland gläichwäerteg ass mat där, déi an engem Industrieland gemaach gëtt. Fir déi Länner, déi verpflichtet sinn hir Emissionen ze reduzéieren, kann et awer ënner Ëmstänn méi bëlle ginn an engem Entwécklungsland ze investéieren, well do de Reduktionspotenzial och vill méi grouss ass.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wat bedeit dëst elo hei fir Lëtzebuerg?

Kuerzfristeg - an dat ass eng Tatsaach - ass et net méiglech d'Reduktionszil vun 28% CO₂-Emissionen hei zu Lëtzebuerg ze errechen. Mir mussen eis also Emissionsrechter kafen oder Projeten iwwer déi zwee beschriwwene Mechanismen an anere Länner realiséieren, déi eis dann an eiser CO₂-Bilanz zegutt geschriwwen ginn.

Eisen Emissionsniveau vun 2004 ass deem vun 1990 zimlech gläich a läit bei 12,5 Milliounen Tonnen CO₂. Mir riskéieren an deenen nächste Joren op 14 Milliounen Tonne pro Joer eropzuegen. Erlaabt sinn nom Allocationsplang nëng Milliounen Tonne pro Joer. Fir eist Zil ze errechen, misste mer fënnf Milliounen Tonnen CO₂ pro Joer spueren.

An der sou genannter realer „Fënnf-Joer-Kyoto-Period“, also tëschent 2008 an 2012, sinn dat deemno 25 Milliounen Tonnen CO₂,